

Kringelfjords-Nytt

Nyheter och information
för dej som bor i
Kringelfjorden
— eller gästar

**SÄRNA-IDRE
GRÖVELSJÖN**

*Kringelfjords-Nytt
30 år 2016*

29:e årgången 1986 – 2015

Utkommer 2 gånger om året • Vinter & Sommarnummer

Foto: H. Forsslund

**VINTERSÄSONGEN
2015 - 16**

Ny elcentral eller...

- nöjer du dej med ditt gamla "proppskåp"?

Åska på sommaren och överbelastning på vintern kan trassla till det!

Gör livet lite enklare med automatsäkringar.

ERBJUDANDE

Ny elcentral med automatsäkringar monterat och klart 6.900 kr*

*Inkl. ROT-avdrag, 50 % av arbetskostnaden.

Butiken är öppen:

Måndag till fredag 07.00 -17.00

Lördagar 09.00-13.00

Telefon: 0253-203 32

Fax: 0253-204 25

JONES EL AB

BYGDENS ELPROFFS

ELINSTALLATIONER: Vi är Er lokala elinstallatör som utför alla slags elinstallationer vid om och tillbyggnader, installationer, reparationer, service m.m.

ELBUTIK: Småel för hemmet/stugan, kontakter, armaturer, lampor m.m.

RADIO/TV: Försäljning, montering och service av: Paraboler, TV, DVD, Video m.m.

DATORTILLBEHÖR / UTRUSTNING: Både för fast och trådlöst

VITVAROR: Spisar, köksfläktar, kylskåp, tvättmaskiner m.m.

Beställningsvaror tar vi hem på 4-5 dagar

Paketpris

- Uppgradera dina element till:

Nya tysta, energisnåla ELEMENT

PRISEXEMPEL hus ca 65-70 kvm:

1 badrum, 1 hall, 1 kök, 2 sovhytter,

1 större sovrum samt storstuga.

Totalt 8 element inklusive montage.

Paketpris: 12.900 Kr

Gäller Särna-Idre området 2014-15 och montage vid redan befintliga element.

Är fastigheten mer än 5 år gammal har man rätt till ROT-avdrag, 50 % av arbetskostnaden.

Rätt inställd parabol = störningsfri bild.

Ring oss för antennjustering

JONES EL AB - Industriområdet Idre • Ljunghemsv 19 • 0253-203 32 • Bengt-Arne 070-661 69 71
www.jonesel.se • info@jonesel.se

Allt inom
BYGG!

Vi sätter stor ära i att uppfylla dina önskemål!
Välkommen med din förfrågan!

Allt inom
PLÅT!

- Grundarbeten
- Nybyggnationer
- Om- och tillbyggnationer
- både inne och ute

BYGG 073-693 40 07 PLÅT 073-693 99 04
matsbygg@spray.se

*Vi utför allt inom plåt
både utvändigt och invändigt
efter dina önskemål!*

Foto: H. Forsslund

Vad har man att trösta sig med när dagarna mörknar minut för minut och tomheten lägger sig som ett allt gråare täcke.

Det tänker Tove Janssons "Homsan" i boken "Mumindalen – Sent i november". Men nu är vintern här, - och även om dagarna är korta så kan solen tillsammans med den gnistrande blåvita snön, sprida ett guldkantat sken över en liten gård i obygdens och lätta ett hösttungt sinne.

Höstvisa

Text : Tove Jansson

Vägen hem var mycket lång och ingen har jag mött, nu blir kvällarna kyliga och sena. Kom, och trösta mig en smula, för nu är jag ganska trött och med ens så förfärligt allena.

Jag märkte aldrig förut att mörkret var så stort, går och tänker på allt där man borde. Det finns så mycket saker jag skulle sagt och gjort och det är så väldigt lite jag gjorde.

Skynda dig älskade, skynda att älska, dagarna mörknar minut för minut.

Visst, många av oss som bor i syd- och Mellansverige tycker att det känns jobbigt när dagarna blir korta, träden kala, och solen lyser med sin frånvaro över ett grått och blött landskap. Visst så kan det vara för oss sydlänningar och kustbor.

För ett antal år sedan satt jag en sen höstdag vid en liten stuga ute i Tyresö naturreservat. Jag åt tårta tillsammans med Kjell Öhrling på hans altan. Kjell fyllde 80 år denna dag. Kjell bodde ensam på den lilla vildmarksgården tillsammans med 10 hästar och en hund.

Gården som i stort sett inte är mer än ett större torp ligger vackert på en kulle vid Rundemarsviken, omgiven av storskog och några ängar just runt gården. Gården låg ett tag illa till under den stora skogsbranden som bröt ut i augusti 1999 i Tyresta naturreservat, (numera även Nationalpark).

Jag berättar mer om brandens framfart mot Rundemar längre fram.

Jag har känt Kjell sedan 90-talet,

Lilla Rundemars Gård med anor från 1400-talet ligger mitt i storskogen i Tyresta Naturreservat, på gränsen till nationalparken

och haft många företagsarrangemang ute på gården. Det är tjugominuters fantastisk fin vandring via gångbron över forsarna vid Nyfors fram till den lilla gården som denna dag badade i brittsommarsol.

Kjell brukade ha ett gott humör, men denna 80-årsdag var han bekymrad. Hasse sa han:

Jag vet inte om jag orkar med en vinter till, jag brukar se fram mot när snön kommer och lägger sig på fur och gran och viken fryser till.

Men i denna höst är det som jag bara minns mörkret, blötan, leran som hästarna trampar upp, och jag drar in i stugan, för att inte tala om ensamheten. Du har ju din fjällstuga med gnistrande snö som lyser upp vinternmörkret och ensam är du inte heller, du har ju din Eva.

Kjell fick inte uppleva den antågande vintern och någon snö som lös upp. Han dog ensam i den lilla stugan när det var som mörkast och lerigast. Jag hann dock spika upp min sedvanliga julkrans på stugans ytterdörr och ta en sista kopp kaffe i bondkøket där vedspisen sprakade muntert.

Det var också det enda muntra den eftermiddagen. Kjell orkade inte skratta åt mina historier. Han såg inte fram emot julen och vintern som han brukade. Han höll länge min hand när vi skildes, vi visste nog båda att detta var ett sista farväl.

Men för alla oss Kringelfjordare och många andra med oss är väntan på vintern en tid av ljusa drömmar och längtan.

Att få komma upp till snö och ljus gör oss gladare och lyckligare när det kanske inte bjöds så mycket annat än mörker och blöta hemmavid. Häruppe i vinterfjällen tankar vi energi som räcker länge. Och inte minst nu när vi har skidspår nästan i klass med Idre Fjälls!

SPONSORER SOM MÖJLIGÖR UTGIVNING AV KRINGELFJORDS NYTT

Vi tackar alla nedanstående företag för hjälp med att hålla hög kvalitet och intressant läsning i vår tidning:

ABRIS Sjö & Snö	- Särna
Bygg & VVS-akuten	- Särna
Emeretssons Gräv & Entr.	- Idre
Forma Graphica Sv. AB	- Stockholm
Fjätersvårens skidanläggning	- Särna
Fjällpumpen	- Sälen
Grövelsjöns Fjällstation	- Grövelsjön
Gulf	- Idre
Harryssons Rörservice	- Idre
Håkas Häst & El	- Särna
Ica Idre Bua	- Idre
Idre Bygg & Järn	- Idre
Idrefjällens Sport	- Idre
Jones Elservice	- Idre
Kjelles Bygg & Renovering	- S.heden
Kurvans tyg och kläder	- Idre
Lena's Kök och Bar	- Särna
Mats Bygg & Plåt	- Särna
PeRo	- Särna
Särnaffärn	- Särna
Särna Allehanda	- Särna
Skidoo- & Lynxhallen	- Idre
Stråkens El	- Idre
Walls Åkeri	- Särna

GYNNA VÅRA SPONSORER

När det är dags att anlita hantverkare eller göra dina inköp, välj då gärna någon av våra sponsorer.

Vill du läsa hela tidningen i fyrfärg?

Då kan du gå in och hämta hem tidningen på hemsidan som pdf.

En trevlig vintersäsong önskar:

Hans Forsslund och
- Kringelfjordens Samfällighetsförening
- Kringelfjordens Skid- & Friluftsförening

KRINGELFJORDS-NYTT

Redaktör och ansvarig utgivare:

Materialadress:

Hans Forsslund
Kringelfjordens Samfällighetsför.
Klockvägen 4
135 55 Tyresö.
Telefon: 070-683 78 44
hans.skidofriluft@
kringelfjordens-stugby.se
www.kringelfjordens-stugby.se

OMSLAGSBILD:

Leo Einarssons stuga på Nysåtern
Foto: H. Forsslund

Forts. på sidan 4

Forts. inledning

Dessutom kan ungarna denna vinter glädjas åt att pulkabacken har röjts ordentligt och upgraderats, så i vinter blir den även en pistad "snowboardbacke" med belysning. (Liften får vi väl vänta med ett tag). Den ljusnande framtid är vår, (och vinter). - De är säkert det! Hans

Vi packade snabbt ner våra personliga tillhörigheter i kanoterna och paddlade raskt mot Follbrinksströmmen och Tyresö Slott där vi blev upphämtade. Övrig utrustning fick vara kvar. Det blev ett hastigt slut på det äventyret.

Branden nådde aldrig Rundemar. Visserligen lyckades elden ta sig över

Rundemars Gård är belägen ett par km norr om Långsjön. Bilden är en flygbild över brandområdet. Bilden är från Nationalparkens hemsida. <tyresta.se>

Storbranden och Rundemars Vildmarksgård i augusti 1999 i Tyresta naturreservat.

Branden hejdades bara någon kilometer från gården tack vare en smal sjö (Långsjön) och vindkantring. Jag själv befann mig vid Rundemar när elden närmade sig. Jag hade fått uppdraget att ta med några "Bernadotter" och leva vildmarksliv med dem ett par dygn. Vi var totalt åtta personer i gruppen inklusive två "förkläden" som familjen Bernadotte skickade med. Vi hade paddlat genom å- och sjösystemet ut till Rundemar där vi rest en tältkåta och skulle ha lite kurs, "överlevnad"- och vildmarksliv.

Vi visste om branden, men brandmyndigheterna jag talade med sa att vi kunde stanna kvar.

Min fru Eva kom cyklade på stigen ut till oss för att lämna lite tävlingsutrustning vi skulle ha nästkommande dag. Eva passade på att mot min inrådan att cykla bort mot Långsjön för att se om man kunde se något av branden.

Efter ca tjugo minuter kom Eva tillbaka i rasande fart. Hon hade stått på Långsjöns strand och tittat mot andra sidan sjön för att se om hon kunde se något av branden. Hon hörde ett dovt dån och kände stark röklukt och förmåga en viss värme, men ingen eld syntes. Plötsligt, bara på några sekunder så brakade det till och jättelågor slog upp och träden som bara stod i tunn pinnmo på berggrunden rasade som plockepinn.

Då Sjön bara är ca 150 meter bred så blev Eva naturligtvis förskräckt och cyklade tillbaks till oss med blixtnas hastighet. Vi hade ett möte om huruvida vi skulle avbryta vår lilla övning eller ej. Räddningstjänsten hade visserligen sagt att det inte skulle vara någon fara för oss. Medan vi står där så vänder vinden och röken vällde in. Det avgjorde det hela.

sjön på några ställen, men brandförsvaret lyckades släcka de bränder som uppstod.

Branden var mycket svårsläckt, eftersom brandområdet låg en kilometer från närmaste väg. Med hjälp av 18 mil brandslangar lyckades räddningstjänsten släcka elden. Även vattenbegjutning från luften användes, som mest med sex helikoptrar. Tre av dessa med kapacitet att arbeta i mörker. 450 hektar skog förstördes i branden

I samband med valborgsmässohelgen 2000 blev det brunna området åter tillgängligt för allmänheten.

Det hade då av säkerhetsskäl varit avstängt i nio månader efter beslut av länsstyrelsen.

Under den perioden lade personalen i Stiftelsen Tyrestaskogen ner massor med timmar på att röja vandringslederna som går genom området - mellan Stensjön och Tyresta by, mellan Stensjön och Årsjön samt på östra sidan av Stensjön.

Området har varit farligt att vistas i. Massor med fallna träd och träd som har hotat att falla eftersom rötterna brunnit av i den djupt gående branden. Tursamt nog kom det ett par rejäla stormar i december 1999 som sopade omkull mängder av de skadade träden, men fortfarande står många träd kvar med brända rötter. Området är fortfarande inte helt säkert att besöka. Man rekommenderar besökare att följa de märkta stigarna.

Faktatexten och bilderna är tagna från Nationalparkens hemsida: Tyresta.se

Stora bränder händer tyvärr även här uppe hos oss

I juni 2006 brann ett skogsområde på över 3 x 3 kilometer utanför Särna. □

Foto: Fjätervålen

Still going strong...!

I början på 90-talet så sa PG Nilsson vd på Fjätervålen "Du måste träffa en kille som heter Tommy Bolic, han gillar friluftsliv och är rackare på skidor."

Då jag funderat på att startat ett företag med inriktning på "äventyrliga" och utvecklande friskvårdsaktiviteter för företag, så behövde jag någon naturintresserad och skidkunnig person att jobba ihop med.

Jag träffade Tommy som tyckte att idén var bra. Telemarkutrustning skulle ge oanade möjligheter för att ta ut även oerfarna skidåkare i orörd fjällterräng, och till och med göra lättare toppbestigningar.

Vi införskaffade ett femtiotal telemarkutrustningar med varma goa läderpjäxor, teleskopskidstavar, fjällturkskidor och stighudar= självhäftande plyschremorsor att fästa under skidorna när fjället blev för brant. Eller som Tommy brukar skoja; "Inte alla som har liften i fickan!"

Vår utrustning räckte naturligtvis inte alltid till, men vi hade ett fantastiskt fint samarbete med Skidshopen i Fjätervålen, Idrefjällens Sport i Idre, Maikas Skidshop och Grövelsjöns Fjällstation.

Konferensbussen väckte en del uppmärksamhet där vi drog fram. Foto: C. Parthe

Bussen hade restaurangdel nedtill och konferensdel upptill, -allt i läder och ek!

Alla ställde upp när vi kom upp med konferensbussen, - vilken tid på dygnet som helst. Utrustningen fanns utplockad och märkt med brukarens namn. Alla deltagare fick i god tid sig tillskickad en lista där man kunde fylla i uppgifter för skidutrustningen, uppgifter om mat allergi, vegetarisk kost etc. samt en "bra-att-ha-med-lista" och lite utrustningstips.

Här var vi noga med att poängtera att det inte var någon mannekänguppvärming i "fjällmode", utan det var upplevelsen som räknades, man kunde lugnt låna av föräldrar, kompisar och grannar.

Jag hade själv blivit fascinerad av telemarkskidåkarna i Fjätervålen, tittat både på stil utrustning och kläder. Jag tyckte det låg något robust och jordnära i det hela, något som alltid tilltalat mig. Krimskrams och prålighet vad det än gäller, tycker jag visar på människor som tappat sin förankring i verkligheten. Men detta får stå för mig personligen.

I dag får man väl tillstå att även Telemarkskidåkning har utvecklats till något annat än vad det var, både vad gäller utrustning och kläder, dessutom åks det nog mer telemark i pisterna än ute på fjället i dag.

Genom telemarksutrustning uppstod det vi kallade för "Äventyrs-skidåkning".

Vi förlade våra företagsgrupper till Särna-Idre-Grövelsjöområdet för både Tommy och jag kände sedan gammalt väl till fjällen häruppe. Då företagsgrupperna varierade i storlek och även skulle få möjlighet att konferera/hålla kurser, samtidigt som aktiviteterna skulle anpassas efter grupperna, så hade vi våra "basläger" på lite olika ställen på orten. Naturligtvis i Fjätervålen, eftersom det var här det hela började.

När vi inte var i Fjätervålen så var det Grövelsjöområdet som gällde.

Vi bodde på Lövsågård, Storsätra Fjällhotell och naturligtvis på härliga Grövelsjöns Fjällstation. Lövsågård och Fjällstationen hade dessutom egna små liftar som gav möjlighet till lite träning av telemarkssvängen i backe innan vi gav oss ut på fjället.

TELEMARSKIDÅKNING Historik
Telemarkskidåkning blir allt populärare en teknik som utvecklades av Norrmannen Sondre Norheim på 1800-talet.

Skidskola med Tommy

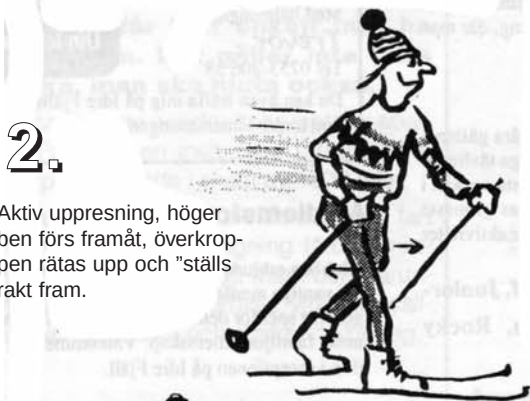
Gör så här:

1.

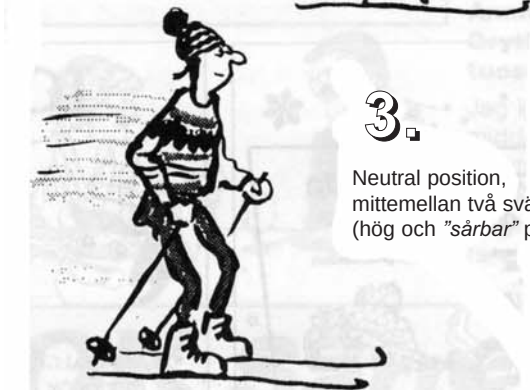
Åkaren i nedsjunken position med överkroppen vänd hitåt. OBS! Bågge händerna utanför höger knä. (Låg tyngdpunkt ger balans/stabilitet i högre fart).

Tommy Bolic
En av initiativtagarna till
Telemarksfesten/läget i
Fjätervålen - Telemarkskid-
åkningens Mecka

2.

Aktiv uppresning, höger ben förs framåt, överkroppen rätas upp och "ställs rakt fram."

3.

Neutral position,
mitten mellan två svängar,
(hög och "sårbar" position)

4.

Nedsjunkning och tyngd på vänster ben. Överkroppen/armarna förs över till vänster sida, utanför/ovanför vänster knä och bidrar till fin utåtvikt i högersvängen.

Ovanstående gäller för åkning på hårt underlag i pist eller fjäll. I opreparerat löst underlag hittar du den funktionella tekniken "tilbakalutad" med mer belastning på "innerskidan".

Sondre ville hitta ett säkert sätt att ta sig ner för fjället "fra hytta" med den utrustning som då fanns till buds, långa träskidor med bara en rem över framfoten. Denna enkla bindning gav inte stöd åt några större svängar så det blev att välja på skrååkning eller livsfarligt störtlopp. Sondre utvecklade då en skida och en speciell teknik. Norheim började använda fasta remmar runt hälen, så att skidåkaren kunde röra sig friare utan att tappa skidorna. Skidan som han utvecklade smalnade av på mitten och har faktiskt utgjort en förebild för senare tiders carvingskidor.

Karakteristiskt för telemark är att man åker med fri hæl. Då man åker telemark måste man komma ihåg att niga och hålla dalskidan (=den skida som är närmast dalen) inåt. Genast man svängt ska man skjuta fram dalskidan. Då är det viktigt att skidan pressas inåt. I telemark svänger man alltid på dalskidan, vilket kan kännas ovan för den som är van med slalom.

I telemark för man alltid fram tyngden på "framskidan". Då man ska svänga sätter man alltså fram dalskidan och lättar lite på bergskidans hæl. Samtidigt trycker man upp höften lite mot bergsidan. För den intresserade så finns Tommys "kortkurs" här intill.

Hans

I huvet på Inge

Foto: 2act

Inge Blomberg

Kåserar och berättar om Telemarkstilen och vinteräventyr i härliga Särna-Idre Grövelsjöfjällen.

Inge är fritidshusägare i Öjvassla (och numera även stugägare i Gammelsåtern på Nipfjället). Jag blev bekant med Inge i samband med att jag skrev artikeln om min vandring från Öjvassla till Nysåtern med Leo Einarsson 2011. Inge skrev också den fantastiskt vackra inledningen "Får jag lov" i förra årets vinternummer.

Inge Blomberg är gästskribent även i detta nummer av vår snart 30-åriga tidning. (Kringelfjords Nytt utkom första gång i maj 1986)

Javisst, det måste jag prova

Av Inge Blomberg

Jag börjar faktiskt själv tro att det är sant. Det allra mesta handlar om inställning!

Jag har verkligen stretat emot, det ska erkännas.

Hur många gånger har man inte hört det lite amerikanska och nästan överdrivet positiva: "Go for it man, Be happy eller Come on boy - you can make it?"

På mig ska det inte fungera, så har jag resonerat och bara det visar ju vilken inställning jag haft. Det har känts alldeles för tunt, för ytligt och på gränsen till flåshurtigt. Kanske stämmer det också om man bara köper några lättfångade uttryck som inte ger så mycket av perspektiv eller innebörd?

Men, ett stort MEN för vad en positiv inställning egentligen kan skapa. Ja, jag talar av egen erfarenhet. Ganska nyvunnen sådan trots att åren börjar komma och jag naturligtvis borde gjort dessa iakttagelser långt tidigare.

Kan t.ex. en mogen man lära sig att åka snowboard? Nej, det lämpar sig inte säger flertalet över fyrtio. Bräddåkning är en ungdomsgrej och dessutom är man både stel i kroppen, alldeles för försiktig och invand i andra rörelsemönster. Så det går inte. Samma inställning kan uppfattas i den allmänna hållningen till att åka skridskor på hjul, inline. Eller till mountainbike, eller till "you name it". Javisst, alla tänker inte så här, men allt för många. Tror jag?

Låt oss kasta gamla föreställningar om vad som är ungdomligt eller möjligt och istället komma loss i nya upptäckter och äventyr. Det går, var så säker!

Jag är numera helt övertygad om att det handlar väldigt mycket om inställning. Bestäm dig!

Du ska prova, du ska vara uthållig, lyssna på andra! Se och lär av hur barnen gör: Häng på dem där de är och ni har garanterat roligt tillsammans. Bättre sätt att umgås med barn och ungdomar finns inte. Jo, det kanske det gör? För samma sak gäller naturligtvis inte bara inom idrott och fysisk aktivitet. Det är en sanning inom musiken, i yrkeslivet, överallt!

En självklarhet säger någon. Just det, självklarheter, dessa svåra självklarheter? Speciellt när det kommer till genomförande. Det låter kanske banalt, på gränsen till simpelt. Men prova själv. Bestäm dig för att utmana din inställning till förändringar.

Ge det nya en chans och börja med den enkla hållningen: "Ja, va kul, det måste jag prova", innan du bestämmer dig för att det inte går. Om jag lärt mig att åka bräda? Ja faktiskt, hjälpligt i alla fall. Vi har kul tillsammans, "smågrabbarna, småtjejerna" och jag.

Men från och med nu gäller Telemark på vintrarna!

Det är en svår sväng ska du veta. Tror inte jag kommer att klara den vid min ålder? Nej, nu höll jag på att falla in i mönstret.

Forts. sid 6.

Forts. I huvudet på Inge...

Telemark, ja det åkte man ju redan på 1800-talet så det är klart jag kan lära mig det! Det är ju så man ska säga om och om igen, och sen om och om igen. För fram benet, böj djupt i bakre knä, för fram andra benet, böj, för fram, böj!

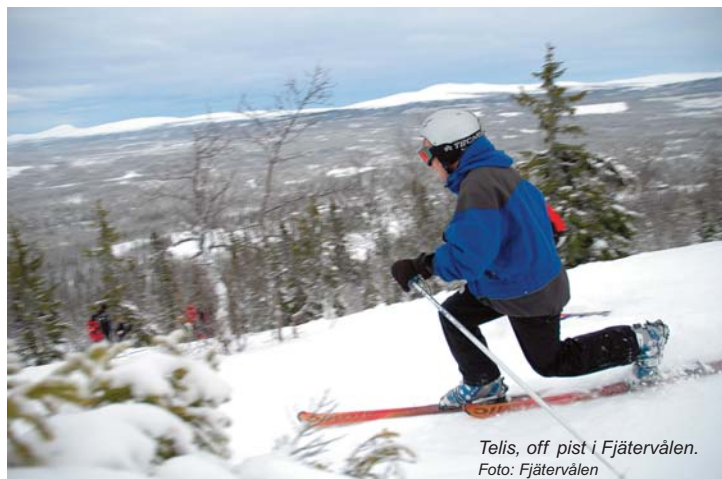
Snart sitter tekniken och du kan glädja dig åt ytterligare en rolig fysisk aktivitet. Det handlar om inställning, det är i alla fall min inställning.

I Go for it!

Att kliva in till familjen Tordsson är som att göra entré i en annan tid. Nalle själv sitter och täljer på ett dörrhandtag medan övriga är sysselsatta med rengöring av grytor, kärl och vattenspann. Det behöver fejas även i ett hus med spån på golvet och vedspis med kåpa.

Lite trevande framför jag mitt ärend. "Skulle vilja veta mera om skidåkningens historia med speciellt fokus på telemarkstekniken!" Uppdraget visar sig bli uppskattat och att ställa

Tellis, off pist i Fjätervålen.
Foto: Fjätervålen

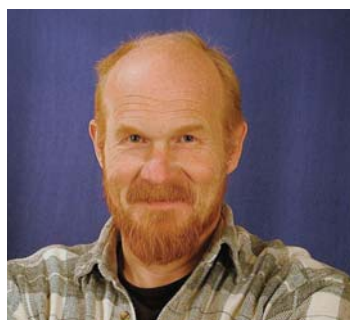
Uppför-utförhopp och sprätt

Från telemark i Norge till bräda i Sverige. Av Inge Blomberg

Fågelvägen är det bara några kilometer till Härjedalen. Rakt österut från skidanläggningen Fjätervålen i norra Dalarna ligger det orörda naturreservatet runt Vedungsfjället. Sista utpost för att nå dit är byn Öjvassla med påfart från Särna. När jag skidar upp mot fjället möter jag Nysätersvallen på 700-metersnivån. Här betade en gång både kor och hästar i det fjällnära skogslandskapet. Tystnaden på vallen är bedövande. Men spår från någon enstaka snöskoter påminner om ljud som passerat.

Jag är på "Nysäterna" för att träffa forskaren Björn Tordsson.

Nalle, som han också kallas, bor tillfälligt i en av de timrade stugorna som saknar både el och vatten. Normalt lever Nalle med sin familj i Telemark i Norge. Som forskare inom friluftsliv är han knuten till Norges Idrettshøgskole.

Björn Tordsson Foto: Högskolen i Telemark

en fråga till doktoranden Tordsson är som att trycka på en knapp. Hela hans kunnande väller upp och jag har fullt sjå med att hinna dokumentera ett genuint vetande.

Nalle börjar berätta och förflyttar oss raskt ett par tusen år tillbaka i tiden.

Redan de grekiska historieskrivarna skildrade hur nordborna var ett vinterfolk. Geograferna Origenes, Jordanes och Tacitus får bilda plattform för det fortsatta samtalet.

- Här uppe fanns det människor, som var så vilda att de inte hade kläder. De gick klädda i djurens hudar. De åt inte bröd, men kött; drack inte vin men vatten. Och det mest märkliga: de band trollträn på fötterna, så att de kunde flyga fram på snö och is. Skreitofenni, "skidfinnar", blev de kallade, alltså nutidens samer.

De här historierna om skidor, vinter och nordbor blev återberättade upp genom århundradena, och kom att präglade kontinental-europeernas uppfattning av oss.

Nalle för oss fram mot 1800-talet, då romantiken var den ledande kulturrörelsen i Europa. Fri natur och ociviliserad kultur var då själva bildningsidealet hos den kulturella eliten. Folkkulturen skulle odlas och förfinas till nationell kultur. Det var plötsligt viktigt att göra verklighet av omvärldens bild av oss.

Den nya nationen Norge måste utforma sin identitet. Naturen och den folkliga kulturen blev själva råmaterialet för den nya norska eliten i samhället, menar Nalle och nyttjar nu forskarens ibland lite komplicerade termer. Han är ett med sitt ämne.

Men det var särskilt skogsarbetarna som blev knutna till skidåkning, fortsätter Björn Tordsson.

- I Telemark ligger bygderna i dalgångarna med skogsklädda bergssidor runt omkring. Efter timmerhugandet ville pojkarna göra intryck på flickorna nere i dalen. De var ofta fatiga torparsöner som också ville vara lite uppkäftiga mot storbönderna. Bästa sättet var att våghalsigt kasta sig ner för fjällslutningarna i en sorts dans mellan träden och branterna.

De hoppade provokativt på sina skidor och gjorde svängar som imponerade på både flickor och etablissmang. "Rikfolk" satte upp pristävlingar för pojkarnas konst och svängarna förfinades allt mer.

Parallellen med nutidens breakdansare och brädakrobater är slående. Den underställde vill visa upp sig och motta respekt för sitt kunnande.

- Telemarksvängen är egentligen en lössnöväng, konstaterar Nalle.

- Det fanns olika sätt att svänga. Låm betyder (skid) spår och sla-låm, vårt slalom, är troligen telemarksmål för slakt spår, medan uvydslåm kommer av uvyrd, ovördnad, alltså respektlöshet.

Extrem skidåkning är alltså ingen ny företeelse. Man utvecklade en rad tekniker, både parallella svängar och det vi i dag kallar telemarkssvängar, och olika hopp. Även nedslaget i backhoppning har sitt ursprung i telemarkstekniken. Det typiska knäböjet och långt framskjutet främre ben.

Åktekniken populariserades även bland de ekonomiskt starka. Bondpojkar och torparsöner blev inbjudna till huvudstaden för att lära också borgerskapets ungherrar att leka på skidor. Denna samhällets elit lät sig imponeras och snart var

Raststuga, Nysäterna. Foto: H. Forsslund

STRÅKENS EL AB

TEL. 0253-202 65
FAX. 0253-202 99
MOB. 070-338 15 28

IDRE

Utför allt i EL

Återförsäljare av Luft-Luft
VÄRMEPUMPAR från ITV

IVT

Begär gärna offert/broschyren

STRÅKENS EL AB

!! SNABB SERVICE !!

LARS-ÅKE: 070-338 15 28

strakens.el@telia.com • www.strakensel.se

Telemarksåkning ett sätt att bli "rik-
tig Norrmann". Alltså knuten till vin-
tern, naturen, fjället och den folkliga
kulturen. Stadsborna förädlade kon-
sten på sitt sätt och bidrog till utveck-
lingen av hårda pjäxor och järnbind-
ningar.

Under sin berättelse har Nalle inte släppt sitt arbete med dörr- handtaget.

Hålet i trät görs endast med hjälp av
hovtång, spik och öppen eld. Den
glödgheta spiken borrar sig ner i trät
millimeter för millimeter och när en
kvart av tålmodighet passerat är hålet
ett faktum. Nalle kommenterar inte
sin bedrift, han tar den för naturlig
och fortsätter istället sin historiska
vandring på skidor.

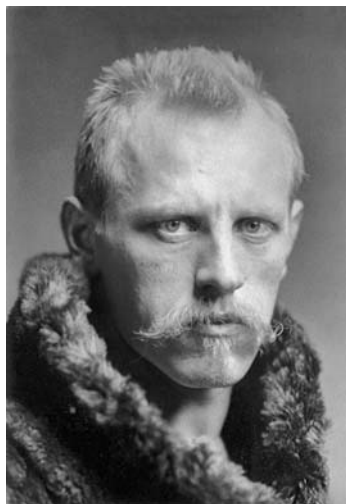
- Sondre Norheim, torparson från Morgedal i Telemark, reste tidigt till Oslo för att lära ut skidåkning.

Det är också han som fått äran för
den karakteristiska Telemark sväng-
en där ena skidan skjuts långt fram
medan bakre benet förs i knäböj nära
marken.

Norheim sägs även vara idégivare till
hållbindningen och midjeskidan, som
blivit revolutionerande för skidåk-
ningens utveckling.

På slutet av 1800-talet var en annan norrmann banbrytande. 1888 färdades Fridtjof Nansen över Grönland på skidor.

1890 publicerade han sina erfarenhe-
ter i en första bok, "På skidor över
Grönland". Nansen ville visa att ski-
dor inte bara dög till hopp, lek och
utförsåkning, utan framförallt var ett
överlägset färdredskap i vinterland-
skapet. Han hämtade sina förebilder
från just samernas kultur, och hade

Fridtjof Nansen. Foto: Wikipedia

Några år innan grönlandsfärden hade
Nansen gått tvärs över fjället, från
östra till västra Norge. Då var skidåk-
ning på fjället en sensation, som man
skrev om som en nyhet i tidningarna.
Men runt sekelskiftet fullkomligt
exploderade skidkulturen i Norge
och fjällets raststugor måste hållas
öppna också på vintern.

Tio år senare var skidåkning
etablerad som nationalkultur och
upplevs inte längre som något nytt.
Istället knyts identiteten allt starkare
till det liv skidorna föder, särskilt
omkring påsk. Under påskhelgen blir
de norska fjälltrakterna fullkomligt
invaderade av människor som ska "på
tur i fjellet". Många norrmän har en
hytte på fjället och mer än i staden
kan man vara sig själv och känna sin
identitet.

Kong Olav av Norge står staty med
sina skidor vid "Trikkens" slutstation
i Oslo, spårvagnarnas hållplats mot
Nordmarka. Därigenom blir skidåk-
ning symbol för något som binder fol-
ket samman, där alla är lika.
Huvudstaden Oslo vänder logiskt sitt
ansikte mot skogen och fjällets
begynnande vidder, inte som många
andra storstäder mot skärgård, fjord
och hav.

Telemarksvängen försvann lite
med tillkomsten av de preparera-
de pisterna.

Här var det en annan "telemarkssväng",
den för hård snö, och med parallella ski-
dor, som var mest praktisk.

Så småningom blev skidpjäxorna
höga och stela och kabelbindningen
blev ersatt med bindningar som fix-
erade också hälen till skidan. Man
måste ha lift för att komma uppför
backen.

Under en period, särskilt efter andra världskriget, försvann tele- mark nästan helt ur den norska skidkulturen.

Bara några få hade bevarat hemlighe-
ten. På 1970-talet återkom dock tekni-
ken, nu från Aspen i Colorado där
kunnandet fanns väl bevarat genom
ättlingar av norska emigranter. De
visste hur man kunde svänga med
turskidor i lös snö. "Tellemarking"
blev en modefluga.

- Men Telemark är ju i Norge, men-
de Norrmännen, och tog snabbt till-
baka sin sväng. Hela telemarkskultu-
ren blev vitaliserad, och det blev på
ättio och nittioalets högsta mode att
"kjøre telemark", helst i vadmal-
skläder och broderade damasker, med
vidbrättad hatt och bara en stay.

Många minns nog de Olympiska
spelen i Lillehammer i Norge
1994, då kulturen från Telemark
och myterna från landets
ursprung lyftes fram i en enda
stor och fantastisk friluftsteater.
Världen häpnade och den olympiske
gudfadern Samaranch förkunnade att
Norge arrangerat "The best winter
games ever".

Forst. sid. 8

Sondre Norheim. Staty i Søndres hemort Morgedal i Norge. Th. Synns Kung Olav
Foto: Tore Øyvind Moen, Varden/sondrenorheim.com

Nu börjar skidforskarna att tvivla på om hela äran ska ges till en enda person.

Det visar sig att en avancerad skid-
teknik har funnits i en rad norska
fjällbygder. Inte minst samerna, dom
gamla skidfinnarna, tycks ha betytt
mycket för utvecklingen.

också två framstående samiska skid-
löpare med på sin expedition över
Grönland. Fridtjof Nansen argumen-
terade för friluftsliv och var motstän-
dare till specialisering.

"Öva idrott, men sky sporten", sa han
till norsk ungdom.

**Bygga eller renovera?
Anlita lokala hantverkare för stora
som små jobb.**

Gillis Olsson Bygg
SÄRNA

☎ 0253-108 56, Mobil 070-678 90 71

Kjell Arvidsson

BYGG & RENOVERING
SÄRNAHEDEN

070-608 65 15

Idag är telemark även kopplat till preparerade backar. Svängen har modifierats åtskilligt och tagit upp elementer från modem tävlingsteknik: "motvridning", "förspänning" och "hög avlastning".

En hel mängd varianter av telemarksvängar har blivit utvecklade. Tävlingar arrangeras, och utvecklingen går ännu en gång mot styvare pjäxor, fastare bindningar och specialisering.

- Vi måste se till att inte allsidigheten försvinner, menar Nalle. Det är inget nytt att tekniker blir renodlade och flyttar in på banor och anläggningar, att artister gör sina konster för publik. Men den stora poängen med telemarkstekniken är ju att man kan färdas i all slags terräng. Med enkla allsidiga tur-skidor, både uppför, utför, "slättför", hopp och sprätt. Kunna leka med och glädjas över snön som den är.

Vara oberoende av andras spår och preparerade backar liksom uppstakade banor och energislukande lifanläggningar. "Ett rikt liv med enkla medel", som en norsk filosof och friluftsmänniska har uttryckt det.

Det är fascinerade att tänka på att många tusen människor har upplevt några av livets lyckligaste ögonblick med sådana här "trollträn" på fötterna avslutar Nalle. ☐

Ta med familjen på toppstur med telislagg/fjällskidor i Grövelsjön

Familjen Forsslund gör sig redo för toppbestigning med stighudar
Foto: Gustaf Forsslund

Grövelsjöfjällen - vårt områdes mest högalpina del.

Massor av toppar på över 1200 m på den norska sidan av sjön och vid klart väder "bystar" Drottningen (Rendalsölen) upp sig med sina tre mäktiga toppar, varav den högsta sträcker sig hela 1755 m mot himlapällen. Här ligger topparna tätt med härliga smala dalar emellan. Ett perfekt område för toppbestigningar och med rolig utförsäkring på tillbakavägen ner mot Grövelsjön.

Även på den Svenska sidan sjön bjuds det på fina toppar. Bl.a. Dalarnas högsta fjäll, Storvättshägna 1204 möh.

Drag i backen! Foto: Fjätervålen

I Fjätervålen samlas varje år ca 200 telisåkare, från nybörjare till väldigt avancerade, en helg i slutet av januari för att åka skidor med lös hæl i traditionell Telemarksstil. Fjätervålens långa, breda pister passar fint för att lära nytt och få chans att bättra på tekniken.

När svängarna börjar sitta är det också populärt att ge sig ut i den härliga lössnön off pist.

Den här helgen delas deltagarna in i små grupper efter åkvana, ca 6-7 deltagare per instruktör, och man får alltså bra och smarta tips för att få ännu roligare i backen.

Något tävlingsmoment eller t ex ett världsrekordförsök (fast lite på skoj) brukar Telisfesten bjuda på!

Äventyrare av de mest skilda slag som inspirerar äventyrlusten hos deltagarna hör också telishelgen till, liksom *After Skin* då "Hej å hå med Peter" samlar knöböjarmusiker i glada toner. Missa inte detta!

- Vill du delta i lägret? maila till berg.dahl@telia.com vid frågor kontakta Tommy Bolic 070-68 78 478

- Åka alpint och ändå njuta av det festliga teliseventet!

Vill du inte delta i själva lägret så passa ändå på att komma till

Fjätervålen och titta på underhållande skidåkning samtidigt som ni själva får en riktigt härlig skidåkning.

Alla besökare är välkomna på after ski med liveband!

Det är öppet för allmänheten dagtid som vanligt. Fjätervålen ber om överseende med att det kan vara lite trångt i Vårdshuset mellan ca 11.30-12.30 när 200 personer äter lunch, men det kan kompenseras med att alla är välkomna på after ski med liveband!

(På fredags och lördagskvällen är Vårdshuset abonnerat av Telislägret.) ☐

Lena's KÖK & BAR, SÄRNA

Lunchbuffe

vardagar 11.00-14.00

Inkl sallad, dryck, bröd, kaffe och kaka
- God hemlagad mat i trevlig miljö -

Varmt Välkomna till

Särna Camping
&
Lena's Kök och Bar

— SÄRNA —

Öppettider för Alacarte
och ev arrangemang

se vår sida på facebook:
facebook.com/lenaskokochbar/

Välkommen till den vänliga butiken

Här hittar du

Stor sortering på LIVS & HUSGERÅD
CHARKAVDELNING med grillat
Egen UTTAGSAUTOMAT
SMÖRGÅSTÅRTOR på beställning
LOKALA VILT och GETprodukter
Eget BUTIKSBAGERI med CAFÉ
TÅRTOR på beställning
SNITTBLOMMOR & KRUKVÄXTER

Vi är ombud för

Kassagirot

SVENSKA SPEL

Välkomna önskar Mikael och Marie med personal
www.ica.se/idrebua Vi finns även på Facebook

IDRE BUA Tel: 0253-200 03

NYHET - nu startar vi E-Handel

Beställ via dator eller mobil

Nu kan du sköta semesterhandlingen från stugan
och t.ex. hämta dina kassar på hemväg från skidbacken

Välkommen till vår webb-butik
ica.se/idrebua

SÅ HÄR GÖR DU:

1. Gå in på vår hemsida och välj "Handla Online"
2. Här plockar du ihop din "kundvagn"
3. Vi packar dina varor i kassar
4. Du hämtar dina varukassar i butiken

Enklare och smidigare kan det inte bli!

Nybakt bröd varje dag

I vårt butiksbageri bakar vi varje dag
gott mat- och kaffebröd

Kafeteria med salladsbar

Stanna gärna och ta en fika med gott kaffe
och nybakat bröd, en god lunchmacka eller
varför inte komponera din egen lunchsallad
från vårt härliga salladsbord!

ÖPPETTIDER

Mån-Lör 8-20

Sön 11-20

ICA
Supermarket
Idre Bua

Ett litet vinteräventyr

av Hans Forsslund
Foto H. Forsslund / Inge Blomberg

I Kringelfjords-Nytts vinternummer 2011 berättar jag om den gångna sommarens vandring upp till Nysätersvallen för att hälsa på Leo Einarsson i hans stuga. Eva och jag pratade då om att göra en skidtur hit upp en vårvinterdag. Nysätersvallen måste med sina små stugor och böljande små åsar och härliga utsikt vara oemotståndlig en gnistrande vårvinterdag, det förstod vi då - och det var det!

Det gjorde nästan ont att bryta det orörda gnistrande snötäcket uppe vid Nysätersvallen Foto: H. Forsslund

I mars 2015 var det dags för skidturen som skulle gå via Nysätersvallen ut till Morvallen, en gammal vall som numera består av en gammal och en ny raststuga. Morvallen skulle enligt Inge Blomberg, stugägare i Öjvassla, ligga i en otroligt vacker dal där man på sidorna var omgiven av "småfjällen" Oxvälen 900 möh och Morfjället med Hammaren 975möh. Småfjällen lär övervakas av den myndiga Storuckuvälen i nordväst 1081 möh.

Det skulle bli spännande att se! Visserligen var sträckan kanske lite väl lång, ca 18 km tor, men vädret var strålande och nästan vindstilla och enligt SMHI så skulle det fortsätta så, det skulle nog inte vara något problem.

Vi vaknade till en gnistrande klar morgon i Kringelfjorden.

När vi drack vårt morgonkaffe i stugan i Kringelfjorden stod solen redan högt och snön gnistrade i en blandning av guld och vitt och dit solen inte nådde riktig ner fick snön en ljusblå nyans. Morgonen var gnistrande kall och klar.

Vi hade fullt med frukostgäster denna morgon. Tallitor, nötväcka, talgoxar, blåmesar kalasade på fågelbordets ena sida medan kurre fick ha den andra sidan helt för sig själv. I utejulgrenen (julen varar som bekant ända till påska...) bredvid fågelbordet satt herr och fru domherre. Paret i grenen gjorde en rajd ner till fågelbordet lite då och då. Då försvann alla andra frukostgäster på direkten, dvs inte kurre. Man förstod direkt rangordningen. Domherren stod högst i rang av de bevingade vännerna.

Kurre han brydde sig inte utan stuvade kindpåsarna så fulla han kunde. Kurre kunde vara en riktig diva. Vårt fågelbord är ett litet timrat hus med öppningar runt om. En masonitinhägnad på insidan av fågelbordet är tänkt att hindra matgästerna att ta sig in och kunna sitta och äta vid fönsterbord i stället för att äta ute. (Alla vet vi väl hur dyrt det är att äta ute så de skulle nog gärna ta sig in). Det är nog inte av elakhet som fågelbordskonstruktören gjort detta hinder, det är nog med tanke på fågelhälsan eftersom de små hönsbjärnorna inte bara skiter i notan utan även i maten om de kan!

Det är inte alltid trångt runt fågelbordet och i utejulgrenen! Som här t ex. en februaridag 2009 Foto: H. Forsslund

Näja, fåglarna respekterar "inngångsförbudet", men dock inte alltid kurre!

Någon dag tidigare såg vi att bara att svansen av kurre stack ut från fågelbordets ena öppning, efter en liten stund försvann även den? Hur han med "den stora ludna svansen" kunde ta sig in begrep vi inte.

Håkas Häst & El

NÄR DET GÄLLER!

- Nyinstallationer
- Reparationer
- Service
- Besiktning

Utnyttja ROT-avdraget!

Kontakta mig gärna för kostnadsförslag

Anders Johnson

Starrbacksv. 14 • 790 90 SÄRNA

Telefon: 070-622 62 38

hakas_hast_el@msn.com

När vi kom hem efter dagens skidåkning tänkte jag att jag kanske skulle fylla på fågelbordet till nästa dags gäster. Jag lyfter av taket och ser att det ligger fullt med frön kvar. Men såg inte fröna lite konstiga ut? Jag för ner handen och tar upp en grabbnäve, men vad? - det är bara skalen av frön som ligger där!

Vi packade våra ryggsäckar med matsäck, fika och dryck, fäste liggunderlag och spade i remmarna utanpå och stuvade in alltsammans inklusive våra telemarkskidor i bilen.

Vi hade avtalat med Inge Blomberg att vi skulle ses uppe vid hans stuga i Öjvassla innan han åkte iväg för träffa kompisarna inför nästa dags slit i Vasaloppets "öppet spår".

Vi satte förväntansfulla kurs genom det vackra vinterlandskapet upp mot Vedungfjällen och Öjvasla.

Vi tog vägen via Särna, Östomsjön, Flovallen till Öjvassla. Det skulle vi inte gjort! Fungerar nog bra sommartid men inte vintertid. När vi var några kilometer innan Flovallen (vägkorsningen/bron över Fjätälven) blev upplagningen av vägen allt sämre och snön började krypa upp mot kylaren. Några samer rastade vid en lägereld vid vägkanten. De hade tagit sig dit med snöskotrar och tittade lite förvånat på oss!

Vi förstod nu att bil inte var rätt fordon i det här väglaget och nog borde vänt för länge sedan. Vi hade turen med oss och hittade ett ställe där det tidigare i vinter legat timmer och lyckades vända innan det blev så att säga "försent".

Det var lite nervöst att vända bilen i den djupa snön, men vi tog oss tillbaka till Östomsjön och tog sedan vägen Nordomsjön, Flovallen mot Öjvassla i stället. Det blev en oplanerat lång resa till Öjvassla och som tog lång tid.

Jag såg bilden i huvudet hur det hela gått till, kurre hade lyckats krypa in på morgonen och lagt sig bekvämt på rygg och där knäpp iväg frö, efter frö upp i luften och som han sedan lojt fångade med munnen, - en slöare "lyxkorre" får man leta efter!

Ja, det var lite (eller kanske väl mycket) om våra vänners frukostvanor.

Brevlådorna vid parkeringen, Öjvassla.

Vi missade träffen med Inge i hans stuga. Men vi träffades ändå Inge kom körande mot oss strax före Flovallen. Det blev ett betydligt kortare möte än vad vi tänkt oss, och på fel plats. Lite ursäkter från vår sida och lite småsnack innan Inge började titta på klockan och avslutade med: Vasaloppsgänget väntar så jag måste tyvärr vidare. Vi får träffas en annan dag, sa Inge och åkte vidare.

Vi fortsatte upp till Öjvassla på en väl plogad väg och stannade på parkeringen vid postlådorna. Detta var vårt andra besök i Öjvassla. Förra gången var det högsommar och den lilla byn låg där med sina vackra små gårdar, omgiven av grönska och sommarblommor. Det var vackert men frågan var om byn inte såg ännu vackrare ut nu i vinterskrud?

Denna dag möttes vi inte av någon berättarglad Leo Einarsson. Vi fick nöja oss med muntert porlande från den lilla nyvaknade ån Öjvasslan som dök fram ur snön alldeles vid Inges lilla stuga.

Inges stuga Foto: I Blomberg

Skoterledens början vid Öjvassla Foto: H. Forsslund

Vi såg skoterleden till Morvallen som böljade bort från parkeringen. Leden skulle enligt kartan passera inte så långt från Nysäterna så vi skulle nog inte missa den anhalten och det planerade förmiddagsfikat där.

På med laggen och iväg över de böljande kullarna mot skogsranden.

Foto I Blomberg

Redan vid första lilla uppförsläntet blev det problem! Skoterspåret var stenhårda efter gårdagens dagsmeja och nattens femton minusgrader.

Bakhalt var bara förnamnet!

Varför tog vi inte med stighudarna!!! Det var uppför hela vägen. Två skidlängder framåt och ett tillbaka, så var det hela vägen de ca tre kilometrarna upp mot Nysäterna som låg någonstans där framme.

Emellanåt planade marken ut och man kunde pusta ut och njuta av den spännande terrängen.

Vi borde inte missa Nysäterna för någon har väl åkt skoter upp och besökt sin stuga.

Plötsligt får vi se en konstig stor snöhög efter leden. I ett litet hål längst ner i snöhögen skymtar ett bakljus fram. Vi förstod att vi kommit in på den lilla och egentligen oframkomliga skogsvägen som går en bit upp mot Nysäterna.

Det var troligen Leos gamla Volvo 245 som gått på "grund" eller haverat efter denna kostig, en stig som av

Emellanåt planade marken ut och man kunde pusta ut och njuta av den spännande terrängen Foto: H. Forsslund

mycket välvilliga personer kan kallas skogsväg.

Efter ca tre slitsamma kilometer såg vi fortfarande inte något skoterspår som vek av från leden. Jag höll utkik efter något som kunde tyda på mänsklig verksamhet efter högersidan. Inte ett skidspår ens kunde ses!

Jo, var det inte glesare mellan träden här, och var det inte ovanligt mycket lövträd?

Stanna här så åker jag in och ser om vi kommit rätt, sa jag till Eva. Jag klev av skoterspåret och hamnade i det underbaraste skidföre.

En deci nysnö på packat underlag! - Vilken fröjd efter allt kämpande i det hårda skoterspåret! Jag skidade hundra meter in i gläntan, och där såg jag taket på en stuga. Ropade till Eva, att jag såg Nysätervallen. Eva skidade snabbt ikapp mig i mina skidspår.

Forts. sid. 12

Särna Allehanda

— Den lilla butiken med det breda utbudet mitt i vackra Särna —

HÄR HITTAR DU:

Presenter • Smycken • Inredning

Fotvård • Frisörer

Sängkläder från Värnamo of Sweden

Nu finns Särnmössan & pannbandet att köpa! Sportig & kul present!

Bara hos Särna Allehanda

varma å Goa!

Butik:	070-645 67 23
Susanne frisör:	070-645 67 23
Maud frisör:	070-287 77 68
Helena frisör:	070-264 41 28
Tinas Fotvård:	070-638 66 18
Sivs Syhörna:	076-213 48 03

Välkomna

Särna Allehanda
Särnavägen 122 / mitt i byn

Där låg Nysäteren, helt orörd, badande i sol och gnistrande snö!

Foto: H. Forsslund

Där låg Nysäteren, helt orörd, badande i sol och gnistrande snö! Inte ett skid- eller skoterspår någonstans! Konstigt? Det hade varit sportlov och nu var det påsk om en dryg vecka! Att få skida in mellan stugorna i helt jungfrulig snö kändes överkligt, så vackert!

Vi var helt hänfödda och bestämde oss att åka i varandras spår i fortsättningen för att inte förstöra bilden, eller snarare bilderna. Åt vilket håll man än vände sig så dök nya "vykort" upp, det ena vackrare än det andra.

Leos stuga

Foto: H. Forsslund

Vi hade som bekant varit med Leo Einarsson upp till hans vackra stuga för ett par somrar sedan så vi visste var den låg.

Leos stuga låg på en kulle med utsikt över Nysäterns fåbodvallar, Fulufjället stora massiv i väster och Vedungsfjällen reste sig över fjällskogen i öster.

Vedungsfjällen reser sig i öster...

Skidspetsarna vändes upp mot Leos stuga. Nu började solen värma riktigt ordentligt och svettiga var vi efter sträpserna efter skoterspåret. Nu var det dags för rast! Inte förmiddagsfika som tänkt, utan lunch för nu var vi utsvultna.

Vi tittade efter någonstans att sitta på? Min blick sökte sig genast till Leos solbelysta stugtrapp som tack vare överbyggnaden var snöfri. Eva såg min blick och sa, – men kan vi? Visst kan vi sa jag, Leo skulle nog till och med bli glad när vi berättade att vi suttit och lunchat på hans stugtrapp denna fantastiska vårvinterdag.

Vi pratade om vårt sommarbesök i stugan. Inte direkt något fjös precis! Vare sig huvudstugan eller gäststugan. Väl vald och välkött inredning och möbler, allt valt med omsorg:

— Här hittar du — Maskinerna som tål tuffa tag! —

POWERED BY **ROTAX****ski-doo****LYNX****can-am**

Går du i skotertankar?
Vi har både
nya & begagnade
maskiner i lager!

Vi erbjuder kvalitet, komfort, säkerhet och ett gediget kunnande. Vår utmärkta service får du på köpet. Välkommen till vår butik i Idre!

ski-doo **LYNX** **can-am** **SKI-DOO & LYNXHALLEN IDRE**Industriområdet • Tfn 0253-205 01 • www.idreskoter.com

Nedan, Eva fikar på Leos stugtrapp

Foto H. Forsslund

Leos stuga är nästan för fin för att ligga här mitt i fjällskogen omgiven av gamla fäbodstugor, flera byggda i början på förra seklet, och andra hade säkert fått grundstenarna utlagda ett, eller kanske t.o.m flera sekler tidigare.

Men den härliga doften av frisk granskog och solvarm trä från stugans timrade fasad och trapp var inte dum den heller. Kort sagt det luktade solvarm vår vinter! Och snart skulle doften av kaffe och rökt renkött göra doftorgeln komplett.

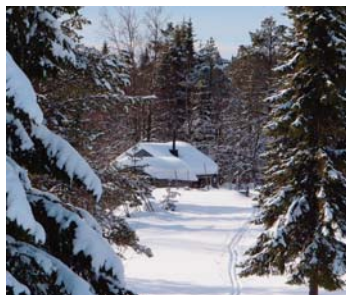

Ines och Leo vid kaffebordet tillsammans med deras hund.

Foto H. Forsslund

Att det dessutom var "herrgårdsstädat" överallt, det var nog Leos fru Ines förtjänst (och även alla goda nybakta bullar och kakor som bjöds den gången förstås.) Men valet av inredning och det myckna konstnärliga utsmyckningen låg säkert Leo bakom.

Nu låg stugan där ensam och tyst, ingen go lukt av glödande björkved, kaffe och nybakt kaffebröd kändes.

Eva i Leos stora prydliga vardagsrum.

Ovan th. Vi gjorde bara ett skidspår spår

Troligen fjällvärldens vackraste kylskaffer!

Vi fikar och njuter av den härliga miljön och utsikten, allt är orört så när som vårt skidspår som ensamt går över gläntan över spång- en och upp mot Leos stuga.

"Vilken da!" säger jag och citerar Lillebror i teveserien "Pistvakt".

Eva tittar på mig och ler spjuveraktigt och kontrar med ett annat känt citat av Drängen Alfred från Emil i Lönneberga (om än lite förvrängt), - "Den där Morvallen tror jag vi skiter i!".

Jag var inte sen att instämma. Jag sa, vi spar den turen till en annan gång, och då skall vi vara rätt utrustade med ett ordentligt valla kit.

— Och du kanske skall välja rätt väg från början så vi kommer iväg i tid, säger Eva. Det hade inte fungerat i alla fall, säger jag, planeringen inför turen är lika dålig som vägvalet. Tänk på vällen som blev kvar hemma.

Hade vi kommit i tid till Inges stuga så hade vi suttit där och snackat så vi blivit lika sena i alla fall, eller hur, sa jag.

Vi gjorde faktiskt några fler spår i snön, (förlåt oss Leo).

Vi måste förstås upp på Egga, kullen framför Leos stuga för att kunna ta lite vackra bilder på fäbodstugorna.

Sedan återstod belöningen för allt slitande i skoterspåret uppför som tog ett par timmar, - tjugo minuters utförsåkning ner till Öjvassla!

Det blev inget Morvallen denna gång. — Men det blev vinterns bästa dag!

Den som vill läsa om Leo, Nysäterna och vår sommarvandring upp dit, kan gå in på: kringelfjordsens-stugby.se och välja Kringelfjordsnytt > Vintern 2011.

Här finns även de senaste 18 numren av tidningen för den lässugne.

Skidtips från Inge Blomberg hittar du på nästa sida.

Harryssons Rörservice

Din närmaste fackman inom
VVS

Välutrustad servicebil

Mobil: 070-5460477
Byvägen 9 • 790 91 IDRE

Inge Blomberg kåserade och berättade tidigare bl.a. om telemarkskidåkning och dess historia och sitt möte med den norske forskaren Björn Tordsson.

Här presenterar Inge ett par tur-tips i anslutning till Evas och min tur på föregående sidor.

TURTIPS 2.

Öjvassla - Nysäterna

Parkering i Öjvassla och Nysäterna som mål i sikte. 5-6 km tur och retur. Lite kämpa dit under motlut och skydd från fjällnära skog.

Ett störrös som väntar nedan Leos stuga. Torr ved förberedd under kåpan och trivsamt sittplats på britsar som talar.

Här finns historierna, skrönorna och trollen samlade. Perfekt för familjen med barn och med lite tur på turen så knackar Leo på och berättar ur sina fantastiska minnen.

Tillbaka behövs det bara två stavtag. Resten sköter nedförslöpan och glidet under både skida och pulka. Den perfekta halvdagsturen.

TURTIPS 1.

Öjvassla - Nysäterna - Morvallen

För de som vill njuta en heldagstur ställs siktet in på Morvallen. Fäbodvallen lockar 9 km från Öjvassla. Skoterspår är att förvänta men ändå nästan ingen skoter som stör turen över vidsträckt landskap med fjället Vedungen hela tiden som vacker kuliss i öster.

Färden dit bjuder på lätt skidåkning om än lite uppför i början. Efter 3 km görs entré in i ett naturreservat. Här råder stillhet och om du möter någon så kommer du garanterat att stanna och prata en stund.

Vid vägskalet efter 5,5 km väljer du det vänstra spåret som för dig utmed bäckar och naturliga formationer skapade av både markens kupering och vindars lek med snö på driv. Fjällbjörkarna växer så lagom glest att du har överblick åt alla väderstreck.

Väl framme väntar både det gamla och det nya Morvallen. I den nya stugan värmer två kaminer i lika många rum. Utsikten är magnifik och du träffar ofta på andra skidåkare som kommit norrifrån Lofsdalen för att få möta dig. Här finns dass och ved, eldstad utanför stugan och förstås en gästbok som lockar till läsning.

När du ätit den egna matsäcken, tagit de bästa fotografierna och åter satt på pjäxorna i bindningarna, ja då är det lättåkt på återvägen. På en tredjedel av tiden för ditfärd glider du nu i lätt lutning ner mot kända trakter, vändande bil och summering av en oförglömlig dag.

Ja, om du inte stannar till vid Sjöviks stuga på Nysäterna förstås. Där kan du bli kvar både en och två timmar. Finns det folk i stugan så står det garanterat några par träskidor mot vägen. Och väl inne i värmen blir det kokkaffe från vedspisen i det rymliga köket.

Turen till Morvallen är klassisk för den som vill bort från tillrättalagda spår och bruset från liftar i backar. Här är det bäckarna som brusar om inte tystnaden överröstar t.o.m dem. 18 km kan låta långt men som i ett huj avverkas sträckan hem. En tur att rekommendera.

Go tur Inge

Det kan vara på sin plats med en liten presentation av vår nye skribent Inge Blomberg, nu när han haft med flera fina bidrag med i Kringelfjords-Nytt.

Hans

Inge Blomberg, stugägare i Öjvassla och Gammelsäterna, född 1951, är fembarnspappa med förkärlek för skidåkning. Han är beteendevetare och utbildad vid GIH, Gymnastik och idrottshögskolan. Under trettio år var han verksam vid Örebro läns idrottsförbund. Tjugo av dessa som Länsidrottschef.

KARTA: Lantmäteriets karta "Gröna kartan". 162B IDRE

Det är vi som plogar och skottar snö i Kringelfjorden

Behöver du extra skottnings/snöröjning på parkering eller uppfarter så kontaktar du oss för offert.

Vårt motto:
Bra snöröjning - bra priser

ÖVRIG SERVICE I VÅR VERKSAMHET

Bilreparationer • Service • Krockskador
Lackskador • Plåtskador • Billackering
Däckförsäljning & däckreparation

Oberoende bilverkstad

Vi är en oberoende bilverkstad och arbetar med alla bilmärken på marknaden.

ÖPPETTIDER: Måndag-fredag 07.00-17.00
TELEFON: 0253-109 00 • Per 070-359 18 28 • Roger 070-396 16 26
E-POST: per@torvstro.se • roger@torvstro.se
ADRESS: Vägverksvägen 8, 790 90 Särna

PeRo i Särna AB

Kulturrehistoriska minnen

Från Särna-Idre-Grövelsjötrakten

Kringelfjords-Nytts motto är som bekant; "Natur, kultur (och små) äventyr och nyheter från orten".

Det innebär att vi även tittar i den kulturhistoriska backspegeln. I detta nummer så berättar Bengt Edgren, före detta polis i Särna/Idre om hur det kunde vara att vara polis förr i världen i våra trakter.

Bengt Edgren

- har medverkat postumt som gästskribent i Kringelfjords-Nytt tidigare, detta tack vare Bengts dotter Kristina Edgren Samuelsson bosatt i Gävle. Kristina har lagt ner mycket tid på att leta fram texter och bilder till artiklar.

(Tack Kristina för allt nedlagt arbete!)

Bengt arbetade som polis i Idre mellan 1939 och 1973. Bengt var inte bara polis, han skrev även en krönika "Från Stådjans Topp" under signaturen "Toppmasen" i Falu Kuriren under många år. Bengt inte bara kåserade han samlade även mycket fakta om natur, kultur och historia från Särna-Idre-Grövelsjöfjällen.

Minnen från min tid som fjärdingsman – polisinspektör i Idre- och Särna

Textmaterialet är skrivet av Bengt Edberg och utlänat av Bengts dotter Kristina. Materialet har redigerats och i någon mån kompletterats av Hans Forsslund.

Att vara polisinspektör på vischan var kanske inte så händelserikt i jämförelse med dagens polisarbete i våra större städer. Men det hände ändå en del häruppe, både spännande och intressant, även om en del "polisiära" händelser i denna berättelse kan läsas med ett visst smäleende. Men det var en annan tid, ett annat samhälle. Bengt berättar även lite om samhällsutvecklingen.

Var så god, ett stycke intressant historia från bygden.

Hans

All vår början bliver svår...
Säger ordspråket och det kan jag kanske hålla med om.

Så här kom jag till Idre och Särna
Innan jag började min tjänstgöring i Idre var jag anställd som landsfiskalbiträde i Svärdsjö och jag hade till en början ambitionen att fortsätta med studier för att bli landsfiskal. Men så ställdes kraven på en sådan tjänsteman allt högre, och det fordrades juristkompetens. Jag blev kvar där hos landsfiskalen i två år och fick där förordnande som extra polisman. Min erfarenhet av arbetet på ett landsfiskalskontor blev ganska så stor både med det administrativa och av polisens arbetsförhållanden. Det var emellertid lågt betalt med 25 kr i månaden, men dock fritt uppehålle. I längden var det så klart ohållbart.

Jag flyttade till Falun och anställdes vid falupolisen med patrullering på gatorna som huvudsaklig uppgift.

Jag trivdes inte med detta arbete. Jag fick även anställning som någon sorts extra kanslist på länsstyrelsen. Detta arbete utfördes under normal dagtid och mitt patrulleringsarbete vid polisen under kvälls- och nattetid. Det blev rätt så arbetsamt med så lång arbetstid. Men det blev ju i alla fall lite mera pengar i kassan. På länsstyrelsen utförde jag arbete med ett försäkringsregister och på bilregistreringen och andra kamerala sysslor.

Jag började tycka att klättrandet på karriärstegen drog ut på tiden. Jag ville naturligtvis få skälig lön och en fastare anställning. Hade jag kunnat sia om framtiden och länsstyrelsens kommande expansion då kriget bröt ut, så hade kanske min framtid blivit en helt annan.

Jag började diskutera med mina kamrater om min situation och vi kom bland annat fram till att jag kanske skulle söka mig inom polisen i länet som fjärdingsman. Ett exempel var Martin Rosén i Transtrand, vilken först arbetat på länsstyrelsen i avsikt att bli landsfiskal, men som tröttnat på ovissheten och tagit en tjänst som fjärdingsman i Lima. Det tyckte jag lät spännande.

Efter ett tag uppsökte jag länets polischef, landsfogden Axel Blomér, och berättade hur jag tänkte. Landsfogden tog saken under övervägande och beslöt sig för att jag

kunde få börja som fjärdingsman i Idre socken, längst upp i Kopparbergs län. Förordnandet skulle gälla från den 1 augusti 1939.

Det skulle bli minst sagt ett äventyr att komma till en helt okänd bygd.

Mina föräldrar var nog fundersamma över mitt beslut, men det avrörde mig inte. Det var en ansträngd situation på arbetsmarknaden på den här tiden och svårt att få arbete, där man helst ville. Jag fick själv avgöra mitt öde. Jag köpte mig en gammal bil av märke Studebaker Erskine för att resa till en spännande och okänd framtid.

Bilen packades och jag drog iväg, sedan jag tagit farväl av föräldrar, bröder och kamrater i hemorten. Vid Oxberg norr om Mora började det osa olja och det visade sig att en påfyllning var nödvändig. Det var nog en dålig bil, men man kunde väl kanske inte fordra så mycket av den för 600 kronor. Det dåliga betyget på bilen bekräftades senare då jag besökte min fästmo i Borlänge.

En svågers pojke på kanske 10 år yttrade då "Det var en djävla dålig bil du har". I alla fall så fanns olja att köpa i Oxberg och färden kunde fortsätta på den oändliga vägen mot Säma. Jag trodde att jag aldrig skulle kom till ort och ställe. Vägen var dålig och raksträckorna oändliga. Men färden med den fullpackade bilen gick dock bra.

I Särna, dit jag anlände ett par dagar före min tjänstgöring skulle börja, så hälsade jag på hos landsfiskalen, min blivande chef Olof R. Nilsson.

Denne informerade mig om arbetsförhållandena i Idre och tyckte att jag skulle ta kontakt med fjärdingsman Ivar Forsslund i Särna, som kunde hjälpa mig med litet av varje. Jag fick där med mig en hel del "spännande" handlingar för utredning och s.k. restlängder å skatter. Jag hyrde in mig på hotell Gästis i Särna ett par dagar, innan färden gick vidare till Idre.

Jag lyckades hyra mig rum hos klädeshandlaren Lennart Larsson på övre våningen. Jag blev bekant med människorna på byn undan för undan. Byn var ju inte så stor. Det bodde väl omkring 600 människor här i centrum av Idre. Idres befolkning var på den tiden omkring 1 500 personer och då bodde ca 900 i utbyarna. Två livsmedelsbutiker fanns. Det var Jacob Johnson och Handelsbolaget, samt en mindre butik, som drevs av Hugo Larsson. En distriktssköterska fanns också. Sjukstuga och läkare fanns nere i Särna.

Folk drev små jordbruk och hade några kor samt häst. På vintrarna arbetade de flesta karlar med skogsarbete och bodde då i skogskojoer intill arbetsplatserna. Någon riktig elförsörjning fanns inte på den här tiden.

Forts. Sid. 16

Kurvans TYG & KLÄDER
IDRE 0253-205 04

Välkommen till vår stora butik!
Kläder och tyger i mängder!

Hos oss hittar du tyger i alla smaker • Vi syr gardiner på beställning
Kläder för dam, barn, herr • Snösmucken • garn mm.

Syrran & Jag
Kurvans

Välkommen till vår butik mitt i byn
Heminredning för alla

Lakan • dukar • ljus • lampor • mattor • handdukar • skor mm.

0253-205 03

Öppettider för båda butikerna

Måndag - Fredag	10:00 - 18:00
Lördag	10:00 - 13:00
Söndag	Stängt

Välkomna önskar personalen!

Forts. Bengt Edgren

Det fanns en mindre damm på Berget och en där uppförd mindre kraftstation som kunde ge ström några timmar, därefter körde man en dieselmotor, så att elströmmen räckte några timmar in på kvällen. Men sedan blev det mörkt, så stearinljus och karbidlampor måste till liksom fotogenlampor. Detta förhållande varade under krigstiden i Norge. Därefter blev det gradvis bättre och bättre med ström. En period drev en lokomobil, (ångmaskin) eldad med ved, en generator och även en stor bilmotor användes för samma ändamål en kortare tid.

Först år 1948 kunde fullgod ström levereras till hushållen. Sommartid flyttade den del av befolkningen som hade fåbodar till fjällskogen och här var man ju van att vara utan el.

Jag skulle kanske nämna något om min uppväxttid och bakgrund.

Jag föddes i Dådran i Rättviks socken. Där växte jag upp med mina bröder och hade det bra. Dådran var ett brukssamhälle. Bruket ägdes av Kopparberg & Hofors Sägverks AB med en förvaltare på bruket i spetsen. Det fanns gårdskarlar till förvaltarens förfogande, och dessa hade allehanda uppdrag såsom trädgårdskötsel, fiske och kräftfångst till kommande fester. Min far var kamrer hos bolaget och fick även han en hel del förmåner. Det fanns snickeri och ladugård samt eget jordbruk.

Jag gick ett par år i byns skola, men från 2:an så skickades jag till Marnäs skola, där en faster var lärarinna.

Det var en mil hemifrån och jag fick cykla till skolan och bo hos en farbror där i Marnäs. Jag trivdes inte så bra där, men gick ut skolan. Under den tiden så flyttade vår familj till Övertänger i Enviken. Jag fick börja vid läroverket i Falun och tyckte det var ganska svårt till en början, men det gick bättre senare i undervisningen. Jag tog realexamen och vid slutprovet i matematik så var jag den ende eleven med alla talen rätt och jag fick "litet a" i slutbetyg. Jag ville inte fortsätta med studierna utan tog en anställning som kontorist på skogskontoret i Övertänger. Fortsättning följde som jag berättade tidigare, med jobb hos landsfiskalen i Svärdsjö.

Kriget i Norge kom att förorsaka mycket extra arbete.

Det kom periodvis ganska mycket flyktingar, vilka skulle "omhändertagas" av polisen. Det blev mycket resor till gränsbyarna i sådana ärenden. Mycket nattarbete orsakades av flyktingarna, men kurirtrafiken tog även den sin beskärda del av arbetsbördan. Det ordinarie polisarbetet skulle ju skötas även det. Dessa kurirer voro helt anonyma och avslöjade icke sina förehavanden, men jag och landsfiskalen var informerade om denna trafik och vi skulle underlätta

En tysk soldat övervakar gränsen vid Storlien. Fotografiet är hämtat ur Undersåkers landsfiskalsdistrikts arkiv, hemliga handlingar E10:3

kurirernas arbete. Chef för dessa i vårt område var en norrman vid namn Brynjulf Sjøtne, som kom på besök ibland. Även Konrad Eriksson från Lillebo i Engerdals kommun var en livlig besökare i vår bostad. Likaså hans bror Georg.

Kurirtrafiken var inom landsfiskalsdistriktet koncentrerad till Gördalen, Flötningen och Grövelsjön. Kurirerna hade tydligen gott om pengar och när de betalade

för transporten så lade de fram flera hundralappar vilket var mycket pengar på den här tiden. I min skrift om "Beredskapstiden 1939 - 1945" finns mera ingående redogörelser för denna trafik.

Jag hade som ni kan förstå inte genomgått någon polisskola, vilket jag kanske saknade i arbetet. Därför sökte jag in på polisskolan i Stockholm år 1950.

Välkomna till Grövelsjöns Fjällstation

Restaurang och Café

Vår restaurang med Slow Food inriktning har en mäktig utsikt över de norska fjällen.

Ät en god buffé eller ta en fikapaus med kaffe och dopp.

Spa

Unna Er en lugn stund med en av våra sköna behandlingar. - Må gott och ladda nya krafter!

Butik

Välsorterat sortiment av friluftskläder och utrustning. Allt vad du behöver för fjällturen. Livsmedel, tidningar, hantverk och souvenirer.

Uthyrning

Välsorterad uthyrning av skid-friluftsutrustning till vettiga priser. Här finns allt som behövs för fjällveckan.

Guidade vandringar - Temaveckor

Hela vintersäsongen anordnas turer med färdledare och olika temaveckor.

Ring eller besök vår hemsida för mer information.

www.grovelsjon.com

GRÖVELSJÖN

Då hade vi fått en ny landsfiskal i Särna efter David Isaksson, som hade den sysslan sedan 1941. Vid den tiden fick polisen andra titlar. Vi blev polisassistenter. Året 1956 gick jag på den högre kursen på polishögskolan i Stockholm. Sedan befordrades jag till förste polisassistent i Särna-Idre polisdistrikt. Socknarna hade bildat ett s.k. polisförbund. Samtidigt anställdes i Idre en polisman, Uno Dofs. I Särna fanns nu tre polismän och tillsammans blev vi nu en organisation, som kunde vara anträffbar hela dygnet. Detta måste anses vara en betydligt bättre organisation än vad fallet är i dag, år 2001. Landsfiskalen kunde skaffa sig god lokalkännedom och han hade alltid anträffbara polismän till förfogande.

1965 förstatislades polisen.

Vi blev fem poliser kvar i området som kallades Särna lokalvaktområde med mig som chef och stationsort Särna. Jag fick nu titel polisinspektör. 1973 begärde jag och beviljades pension. Under de 8 åren som min stationsort var Särna pendlade jag mellan Idre och Säma. Vi var två polis män, Forslund och Sjögren och ett kontorsbiträde. En arrestlokal fanns sedan tidigare i Säma.

Omkring år 1950, under landsfiskalen Arne Hanssons tid, bildades fjällräddningen,

först i mindre skala. Men det blev i alla fall en organisation med patruller i Gördalen, Idre och Grövelsjön. I patrullerna ingick fjällvana personer med god lokalkännedom, vilket ju var viktigt. I Grövelsjön var hotellägaren Bengt Jakobsson en fjällräddare med mycket fjällvana i det området. Han hade också en schäferhund, som han fick utbildad till lavinhund.

Fjällräddningen svälde ut efter polisens förstatislning, då en mängd utrustning tillfördes, skotrar, pulkor och mycket fina och bra kläder för vistelse ute i hårt väder. Detta fick vi i mängder.

Fjällräddningen blev effektiv.

Vi ordnade kurser åt fjällräddarna i olika fjällområden. Ett flertal räddningspådrag blev det också. Ett stort pådrag hade vi år 1951 och det var innan vi fick modernt material. Samerna deltog. En kvinnlig anställd vid Grövelsjöns fjällstation skulle göra en kortare skidtur mot norgesidan, men hon kom inte tillbaka. Fjällräddarna larmades.

Hela norska sidan finkammades av samer och vi andra under ett par dagar utan minsta spår av den försvunna. Samerna var nästan 100 procent säkra på att hon inte fanns i det området. På andra dagens eftermiddag rekvirerades helikopter från Östersund, som även den sökte utan resultat.

På tredje dagen, efter en natt med 10 graders kyla, beslöt sig två samer att börja söka mot Långfjället, alltså i motsatt håll, som flickan uppgivit. Samerna fick snart fatt i ett skidspår,

vilket ledde till en stuga vid Hävlingen. Stugan var låst. Skidspåret ledde nu samerna till Storvätteshogna, där spåret övergick i ett enkelspår från skidåkaren. Spåret följdes nu nedför nordöstslutningen fram till den s.k. Nedersthån, där ett par fiskare befann sig. Flickan hade alltså lyckats klara strapaserna förhållandevis bra. Hon pysslades om så gott det gick under det att en av samerna, en duktig skidåkare, spurtade tillbaka mot Grövelsjön. Där startade helikoptern och hämtade flickan, som snart nog kunde komma under läkarbehandling.

Flickan hade förfrusit några tår, men fick icke några större men av äventyret. Hon hade från början åkt skidor mot norska sidan, men svängt söderut och kommit till Storsättern och åkt över landsvägsbron. Färden hade vidare gått upp mot Långfjället, där hon tappat orienteringen.

Av denna räddningsaktion kunde man alltså dra slutsatsen att efterspaningar måste ske förutsättningslöst och inte bara efter inhämtade upplysningar om färdväg. Det slutade lyckligt och trots kylan under nätterna och ganska dålig klädsel, klarade sig flickan mycket bra.

Efter polisens förstatislning ordnades stora fjällräddningskonferenser i Storlien, Hemavan, Kittelfjäll i Abisko och Grövelsjön.

Det var deltagare från hela landet. Rikspolisstyrelsen bekostade det hela. Länspolischeferna var med jämte andra prominenta personer. Vid konferensen i Grövelsjön blev jag s.k. räddningsledare. Det var ganska så nervöst att leda spaningarna under alla dessa "argusögon". Jag tror dock att vi fick godkänt.

Lavinolyckor förekom med jämna mellanrum,

flera med dödlig utgång, två vid Njupeskar (två officerare), en vid djupgravstöten på Långfjället, två vid Rundhöjda, på norska sidan nära gränsen till Sverige, och två vid Olän intill Storsättern. Det går laviner i de här fjällen varje vinter.

I april 1940 kom övrraskningen i det att tyskarna invaderade i Norge.

Nu var kriget in på våra knutar och faran för invasion även i Sverige var stor. Våra egna militära resurser var inte så stora att vi skulle motstå den tyska krigsmaskinen någon längre tid. Men tiden gick och vi klarade oss med nöd och näppe undan ett hemskt krig. Det kom omedelbart flyktingar, både civila och militär personal, över gränsen. Det var bland andra sårade soldater.

Alla måste tas om hand, sorteras och placeras. Militär personal omhändertogs av svensk militär, som anlände hit till gränstrakterna. Det var landstormen, som delvis kommit från Falun, (dit de just anlände från Norrland och i tro att de skulle hemförlovas).

Den 20 februari 1952 omkom två personer i en lavinolycka under en militärövning vid Fulufjället i Dalarna. På bilden marcherar militären genom Särna.

Foto: Lasse Olssons (Mörkret) arkiv. Fotograf okänd.

Den 12 april 1940 kom Norges kung Haakon VII och kronprins Olav med följe i de kungliga och vitmålade bilarna.

Följet stoppades vid tullbommen och en militär, John Böhlmark från Mora, kommanderades ställa sig framför den första bilen med kungen och med osäkrat gevär se till att bilarna inte kunde fortsätta.

Efter en del palavrer på högsta nivå, utan att något bestämt besked erhållits, så tilläts kungen och kronprinsen och några till i sällskapet att återvända till Norge, vilket också var kungens önskan.

Upphållet i Flötningen varade mindre än en halvtimme. Det var ett historiskt beslut av kungen och av svenska militären.

Den uniformsklädde kungen borde ha internerats i Sverige, vilket föreskrevs av svenska myndigheter. Vid en internering i Sverige, vilket säkert inneburit komplikationer, hade norska kungen inte kunna utöva sin makt, vilket han däremot kunde från England, som var krigförande land i motsats till Sverige.

Forts. Sid. 18

**VI UTFÖR ALLA FÖREKOMMANDE
JOBB INOM VVS!**

**MINDRE BYGG JOBB SÅ SOM
REPARATIONER OCH VATTENSKADOR**

GLASMÄSTERI/VVS BUTIK

Även entreprenad med minigrävare (5ton).
Byter allt inom glas ex: Bilrutor, isolerglas,
stenscottsreparationer, planglas (kittning)
vanliga fönster

Välkommen att kontakta oss
Hattis och Tobbe

Bygg&Vvs Akuten • Särnavägen 142 • 790 90 Särna
byggovvsakuten@gmail.com

Thorbjörn 070-6010176 • Hans-Ove 076-8384575

Forts. Bengt Edgren

Flyktingar kom alltså in och omhändertogs i allmänhet av militären vid gränsen liksom av tullpersonal. Flyktingarna hade haft hjälp i de flesta fall med orienteringen fram till gränsen av hjälpsamma norrmän. 1943 inträffade en tragisk händelse på Lilleråsens säter i Norge inte långt från Härjehogna.

En norsk motståndsmann, Konrad Erikson från Lillebo, blev skjuten under en eldstrid efter det denne och några kamrater ha mottagit några containers från engelskt flyg.

Erikson hade av mig och en annan polisman från Särna skjutsats till Flötningen, varifrån han och några norska motståndsmän i all hemlighet begav sig in i Norge.

Turbåten Sylöra passerar vraket av ett tyskt bombplan på sin väg över till den norska sidan av Grövelsjön. Fotografer: Stora bilden Nisse Smith. Lilla bilden Bruno Wester Dahl

Denna händelse var den allvarligaste händelsen här i området under kriget. De flyktingar som hämtades av mig fördes till mitt kontor i min bostad för ett kort förhör, innan de transporterades till Säma för vidare behandling. Därefter fick de på egen hand ta tåget till ett uppsamlingsläger i Kjesäter, där de genomgick en noggrann kontroll av identitet och avsikten med flykten.

De flesta flyktingar kom över gränsen i trakterna av Flötningen, men de kom fram även vid Grövelsjön samt vid Gördalen. En rysk flykting uppenbarade sig ända vid Lillfjäten, ca 7 mil från gränsen.

(Det finns en YouTube film om flyktningmottagningen och Kjesäter. Sök på: Norske polititropper i Sverige. Reds anm).

En spionerihistoria inträffade vid Flötningen

Tyskarna gick över på svensk sida och sammankopplade olovligen en avklippt telefonledning. Tyskarna greps av tull- och militärpersonal helt odramatiskt.

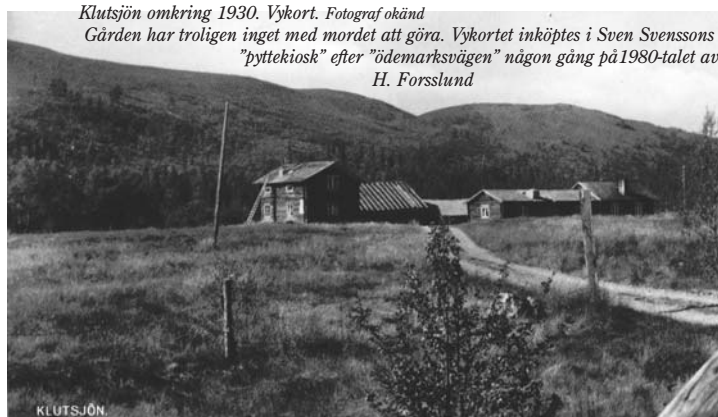
Så småningom dömdes två tyskar för spioneri, efter att de till en början helt förnekat något brott. De sade att de kopplat ihop telefonledningen för att få elektrisk ström i deras förläggning vid Lillebo.

Mord i Klutsjön

I Klutsjön, en ensligt belägen gård efter vägen mot Sörvattnet och omkring 35 km från Idre, bodde en familj som ägde en del av markområdet omkring gården. Viss osämja hade uppstått mellan sonen och fadern angående en tomtförsäljning.

Vid ett tillfälle hade en stugägare där i Klutsjön fått främmande av en 12-årig pojke från Filipstad. Denne och sonen i huset, hade efter ett gräl med fadern, befunnit sig litet avskides från gården, sysselsatta med rensning av fisk.

Plötsligt så smäller ett skott och pojken faller död ned, träffad av skottet i huvudet. Sonen springer in i skogen för denne anar att skottet träffat fel person. Sonen klarar sig men vågar sig inte hem.

I vredesmod vände fadern för att gå in igen. Vi anade att han skulle hämta vapen, varför landsfiskalen fattade tag i honom, för att hindra honom att våldföra sig på oss.

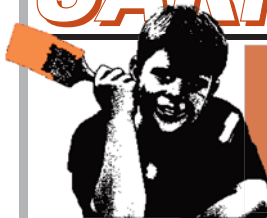
Mannen försökte ta fram sin slidkniv, vilken jag lyckades ta ifrån honom. Samtidigt började hästen röra sig. Vi hade inte bundit fast honom. Hästen tog fart och skulle tydligen skynda hem. Efter en hastig sprängmarsch kunde jag kasta mig fram och få fatt i tömmarna. Landsfiskalen hade nu släppt mannen, som efter en del resonemang, lovade att sända sin son till skolan. Vi godtog denna försäkran. Så satte vi oss på släden igen för återfärd. Nu var hästen yster och satte av i frysprång hemöver. Vi hade all möda att hålla oss kvar på släden, som hoppade och for på den dåliga vägen.

Efter ett par hundra meter så lossnade ena selpinnen och skakeln föll nedåt. Som tur var stannade hästen och selpinnen kunde rättas till och färdan kunde gå vidare utan problem.

Ett ärende till luftbevakningsstationen i Fjätvallen hade även den sina sidor. Jag skulle träffa en s.k. luftbevakare. Denne bodde där i Fjätvallen på en höjd med bra utsikt åt alla håll. Dessa luftbevakare hade till uppgift att spana på okänt flyg och rapportera till militären. Det hade byggts en barack som bostad och ett torn som nådde upp över trädtopparna. Allt nog så hade jag ett ärende dit och drog iväg de 40 km dit upp.

Under natten hade det stormat och varit snödrev med påföljad att snö drivit upp på ena sidan vägen och blåst bort på den andra. Vägen syntes därför ha flyttat sig något i sidled.

SÄRNAFFÄRN

**Välkommen till det
"LILLA VARUHUSET"
i Särna - mitt i byn**
(fd. Språngs)

HÄR HITTAR DU bl.a:

Järnvaror • Färg • Tapeter • Vitvaror • Fiskeutrustning/kort • Kartor • Leksaker • Sodastream • Återförsäljare för Cylinde produkter, tillbehör och mycket mer.

**Vi är även ombud för:
SYSTEMBOLAGET**

**Minikafé med gott fikabröd,
mackor och korv m. bröd i
butik.**

**Hamburgare
Vi serverar hamburgare.**

**Nu även solarium
bara att boka en tid.**

HÅLTAGNING - PIERCING

Vi tar även hål i öron för örhängen etc.

Särnaffärn • Särnavägen 133 • 0253-104 30

Emretssons

gräv & entreprenad AB

JAG UTFÖR ALLA TYPER AV GRÄVJÖBB:

**Schaktning för husgrunder
Dränering • Dikning
Kabel- och rörschakter
Enskilda avloppsanläggningar
och mycket mer...**

**Jag utför även:
Buskröjning vid vägkanter
Snöröjning**

KOSTNADSFRI KONSULTATION
30 års erfarenhet av mark- och anläggningsarbete ger dig trygghet och kunskande.

*Välkommen att höra av dig
Mats Emretsson*

Emretssons Gräv & Entreprenad i Särna-Idre AB
Hallonstigen 4 • 790 91 Idre Telefon: 0253 - 205 89 • Mobil: 070 - 258 06 08
E-Post: mats@emretssons.se • Hemsida: www.emretssons.se

Då jag kom åkande på den stora myren mitt för Grundagssjön så kom bilens högra hjulpar ut över diket och bilen lade sig på sidan i det djupa diket. Efter en stunds funderande så beslöt jag mig för att fortsätta färden de återstående 10 km till Fjätvallen på skidor. Efter fullbordat ärende återvände jag till bilen. Och nu var frågan, hur jag skulle komma därifrån. Det var 3 km till närmaste gård. Min lilla Opel Record var ju inte så tung. Jag skulle försöka få upp bilen själv. Jag hade alltid såg och yxa med mig i bilen och kunde därför säga till några mindre stockar av träd. Med dessa pallade jag under bilen och tog domkraften för att lyfta upp bilen. Efter flera lyft kom bilen på rätt köl och jag lyckades baxa den något åt sidan och på så sätt få upp bilen på vägen.

Detta var bara ett exempel på den möda, som uppkom på de dåliga vägarna den här tiden. De mindre vägarna var under tjällossningen i det närmaste oframkomliga då hjulen sjönk djupt ner i sörjan och först efter att gränis och kvistar lagts i de djupa spårerna kunde man nödtorftigt köra vidare.

Det kom ett tiotal flyktingar till Storsäterna, och dessa skulle hämtas. Jag beställde en taxibil och körde iväg med min bil. Flyktingarna befann sig vid Jon Larssons gård. Jag väntade att taxibilen skulle komma, men det dröjde länge. Jag kunde inte vänta utan fick bilen full med en del av flyktingarna och körde mot Idre. Plötsligt i en svår kurva kommer taxin med hög fart sladdande mot mig.

En kollision verkade oundviklig. I sista stund så körde jag av vägen och in i snövalLEN och kunde på så sätt undvika en olycka. Taxin kördes på gengas och föraren hade haft krångel med att få igång bilen och körde med hög hastighet för att vinna tid. Och det var orsaken till olyckstillbudet.

Det kan tilläggas att flyktingarna blev väldigt förskräckta över taxibilens framfart.

I Idre fanns förr ett s.k. skolhem, där barn från utbyarna kunde bo under skolgång i Idrebyn.

En föreståndarinna var anställd och bodde på övre våningen. Hon ringde mig en natt och talade förskräckt om att en berusad man kommit uppför stegen, som stod intill ett fönster, och mannen hade blivit liggande på golvet. Jag begav mig dit och fann en bekant man, som var åtskilligt alkoholpåverkad.

Mannen sade sig tro att han var i sitt eget hem, vars dörr var låst och därför klättrat in genom fönstret. Ett litet intermezzo i min tjänst.

Det fanns en bygdegård här i byn, där det ganska ofta ordnades med danstillställningar, som var välbesökta. Jag var ofta där och tjänstgjorde. Det var väl ganska så oroligt ibland och många var berusade. Jag hade ingen möjlighet att ta hand om dessa, då det saknades arrestlokal. De flesta övertalade jag att gå hem, en del tog jag med mig och följde dem hem. Men om jag inte infann mig vid bygdegården, så kunde det vara bråkigt och slagsmål.

Jag var givetvis tvungen att rapportera en del för fylleri. Under krigstiden användes bygdegården som förläggning till militären.

På sommaren anordnades dans vid en bana intill fotbollsplanen och då kunde det vara flera hundra besökare, mest militärer. Jag fick löfte av befälet att de skulle utse ordningspatruller vid danserna.

Vid ett tillfälle under slutet av 1940-talet hittades en man nedanför en balkong på hotell Idregården.

Mannen hade antingen själv råkat falla ned eller blivit knuffad över räcket. Det hade varit fest på hotellet under kvällen och natten med många berusade personer. Det gjordes en mycket ingående utredning om fallet. Många förhör hölls med de under kvällen närvarande personerna.

Den omkomne, som hette Olle Danielsson och var ensamstående och liten till växten. Det förelåg en misstanke, om än svag, mot en anställd där på hotellet. Vi lyckades dock inte få fram tillräckligt med bevis mot någon och ärendet avskrevs. I folkmun var det dock en bestämd person som var skyldig.

Vapen/skyddsutrustning

Jag fick av min företrädare överta en pistol av belgiskt märke och det var mitt enda vapen under många år. Sedan blev polisen tilldelad en pistol av märket Walther, kaliber 7,65 mm. Jag hade alltså två pistoler till myndigheternas stora förvåning vid pensioneringen.

Efter förstärkandet av polisen så fick vi även kraftigare vapen som kulsprutepistoler, dessa förvarades i ett särskilt säkerhetsskåp.

En polissabel ingick också i utrustningen liksom en gammal gummibaton. Även en liten väska, innehållande utrustning för att ta fingeravtryck. Bil fick vi hålla oss med mot vanlig bilersättning.

1965 fick vi tjänstebil i form av en Volvo Amazon, vilket var efterlängtat.

På Idresjön arrangerades ett antal år en stor fisketävling med en Volvo PV i första pris.

Det kom ca 1 500 tävlande från olika platser i landet. Tävlingen anordnades den 1:a maj varje år. Det var en sen tidpunkt med tanke på isens bärighet på Idresjön. Det var en hel del besvärigheter med parkering av alla bilar. Ett år var isen 60 cm och av god kvalitet och jag tillät parkering ute på sjöisen.

Det blev omkring 600 bilar, som uppställdes med fem meters lucka. Det uppstod inga problem, men det var väl litet spännande och kanske vågat. Men 60 cm tjock kärnis lär hålla för ett helt lokomotiv, enligt vad jag inhämtade. Ett år kunde dock tävlingen inte genomföras på Idresjön utan flyttades till Klutsjön. Det var just då högvatten och besvärligt att komma till Klutsjön genom översvämning av vissa vägvassnitt. Vägen Idre - Foskros var översvämmande och oframkomlig. Tävlingen kunde dock genomföras i och med att trafiken dit fick gå över Sörvattnet.

Påsktiden var en jätstortid arbetsmässigt. Turister kom i stora skaror i bilar upp till Nipfjället och till Grövelsjön.

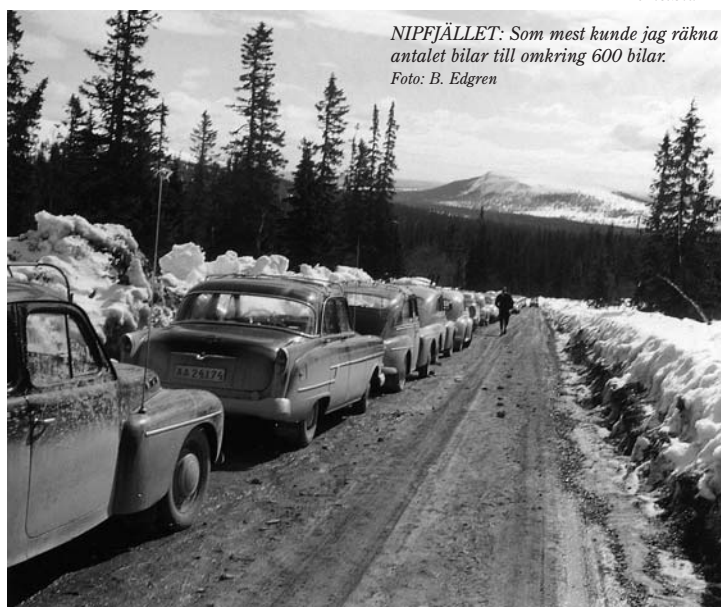
Parkeringsplatserna räckte naturligtvis inte till. Bilarna måste parkeras på vägen. I Grövelsjön var hela vägsträckningen mot Sjöstugan fullparkerad och ett bra stycke av stora landsvägen från turiststationen och söderöver.

På Nipfjället fanns en mindre parkering, men det räckte inte på långa vägar till. Som mest kunde jag räkna antalet bilar till omkring 600. Parkering fick då ske efter vägen nedför backen och nästan ända fram till Gammelsätervallen. På den tiden var det grusväg och den höll inte måttet alls. Bilar och bussar sjönk ned i tjällossningens sörja. Det var inte alltid så trevligt med den trafiksituationen. Först efter att Idrefjället kommit till så lättade trycket, både vid Grövelsjön och på Nipfjället.

Forts. Sid 21

NIPFJÄLLET: Som mest kunde jag räkna antalet bilar till omkring 600 bilar.

Foto: B. Edgren

VÄRMEPUMPAR

● Egna hem

Enplanshus, 1/2 planshus, 2-planshus, suterränghus

● Fritidshus

*Undvik fukt och mögel under vintern
Lägsta inomhustemperatur 12 grader*

● Företag

Kontor, verkstad, lagerlokaler, butiker

● Försäkring

*Er fastighet är alltid extra försäkrad av oss
när vi installerar er värmepump*

**Exempel Effekt 7kW.
Vid yttertemperatur
-25C 3,8kW**

DAIKIN
Origo X

Golvmodell, monteras
5 cm ovan golvlis.

PRIS FRÅN
18.400 kr

DAIKIN
Nano x

DAIKIN
Caldo x

Fjällpumpen
Heat Transfer HTF AB

0735-28 28 89

fjallpumpen@gmail.com

- Världens största tillverkare av luftvärmepumpar

Forts. Bengt Edgren

Bilarna sökte sig till Idrefjäll, där det fanns parkeringsmöjligheter. Ett antal polismän från Mora och även statspolisen fick hjälpa till.

Jag blev även kommenderad till tjänstgöring vid Vasaloppet.

En gång hade jag befälet över målområdet och det var nervpirrande. Man skulle se till att avspärningarna respekterades, vilket visade sig vara svårt just vid löparnas målgång. Jag iakttog vid ett tillfälle en utlänning, som stod innanför avspärningen. Denne tog fram en vinflaska och tog sig en klunk.

Det fick väl gå en gång tänkte jag, men blev det en upprepning så måste mannen avisas. Man fick väl se litet mellan fingrarna i synnerhet som mannen skulle ta emot en kamrat, även han utlänning.

En gång så hade en mamma och hennes dotter försvunnit från sin fäbodvall Lofjätåsen vid Lillfjäten. Jag fick försöka hitta de försvunna. Jag uppbadade folk och även en hel del hemvärnsmän för att börja gå skallgång. Vi sökte först vid fäboden utan resultat. Då bestämde vi att sätta ut kedjan vid Klutsjön. Det gick inte så bra. Avståndet mellan mannarna blev plötsligt så stort att de tappade kontakten med varandra. Ena skallgångsarmen fortsatte framåt med en bäck som orientering. Denna kedja återfann de försvunna vid bäcken och de var välbehållna.

Min erfarenhet av denna skallgång blev att man skall begränsa längden på kedjan och väl markera ytterpunktarna.

Det inträffade även ett par mordbränder under min tid i Idre. Det var bl.a. en gård i Idrebyn, som en natt brann ned. Otto Paulsruud var brandchef den gången. När jag kom fram till brandplatsen var gården helt övertänd. Någon brandkår dök inte upp och jag fick höra, att brandchefen inte fått tag i någon bil för att dra brandsprutan med. Jag tog därför min bil och åkte till det s.k. spruthuset vid Bergevägen. Vi band fast sprutans koppling vid min bils kofångare och lyckades på så sätt köra sprutan till brandplatsen, men med mycket låg hastighet förstås.

Jag behöver väl knappast tillägga att huset brann ned till grunden. Den efterföljande utredningen visade inte på någon trolig brandsorsak, utan

först efter ett par år och vid en konstig brevväxling mellan ett par personer fick det hela sin upplösning.

I brevet hade adressaterna förväxlats och en person hade utpekats som gärningsman i brevet och han kunde på så sätt förhöras. Erkännandet kom snabbt.

En liknande brand skadade ett hus i östra delen av Idre.

Branden kunde dock begränsas. En grundlig undersökning gjordes och det hittades spår efter ett fotogenkök, som stått på golvet, och av värmen bränt hål i en korkmatta och huset fattade eld. Vid efterföljande förhör med gårdsägaren erkände vederbörande, att han tänt på för att få ut försäkringspengar.

Vid ett tillfälle just i början av 40-talet ringde en man och talade om, att det satt en del påverkade män på vägräcket i byn.

Jag tog cykeln och begav mig till platsen. Där satt ett tiotal helgklädda män, s.k. bolackare. (Hitresta tillfällighetsarbetare). Jag kände igen en del av dem och hälsade artigt under det att jag gick förbi. Ur kavajfickan på en av männen stack en flaska upp. Jag beslagtogs den och sa till mannen, att han fick nog följa mig hem för förhör, detta då flaskan innehöll s.k. mäske. Då reste sig alla de övriga och ställde sig i en ring runt omkring mig.

Stämningen var hotfull och det var nog upplagt för bråk och kanske misshandel av mig. Det verkade hotfullt. Men så var det någon som sade att nu går vi härifrån. Det var trots allt rejäla människor och inga bråkstakar, och det tackar jag dem för. Mannen med flaskan erkände och då var detta intermezzo slut.

Då "jäste" ungdomen!

En dag ringde nykterhetsnämndens ordföranden och sa att ungdomen i Idre planerade en fest på pensionatet i Grängesåsullen kommande lördag. De hade en del på "jäsning" i en myrstack intill vallen. Jag parkerade bilen ett par km från vallen och gick skogstigen till platsen och såg att det fanns en kagge i myrstacken.

Jag började min bevakning, ensam som jag var. Först efter några timmar hördes bildörrar slås igen vid vägen och några ungdomar kom springande till platsen. De började gräva fram kaggen i myrstacken. Jag sprang då fram, och överraskningen blev stor från pojkarnas sida. Grabbarna kände jag väl, och ynglingar blev förstås ångerfulla. Självt tyckte jag det var synd om pojkarna, som bespelsats sig på en rolig kväll, men detta ingick trots allt i mitt jobb.

Senare kom någon av pojkarna och tyckte det var bra att de ertappades och att de därefter inte gjort något liknande och att de även fortsättningsvis avhållit sig från jasta drycker.

Efter polisens förstatligande blev det aktuellt med lavinhundar i varje polisdistrikt i fjällkedjan. Utbildningen av hundar skedde vid hundsolan i Sollefteå. Jag fick tillfälle att vara med på den utbildningen vid två tillfällen. Det var en intressant lärdom att där få sig tilldelad en hund och utbildad den till fullgod lavinhund.

Hundarna, som var av schäfferras, lärde sig snabbt att hitta en gömd person och fick då rikligt med beröm i form av något godis. En gång hade vi tävling med hund och skidor. Före start var hundarna väldigt ivriga att komma iväg, och då blev det startorerusade hundarna med hög hastighet framåt i skidspåret och vi klamrande oss fast i ett rep som var fästad i pulkor. Spåret gick till en början rakt framåt, men plötsligt vek spåret av i en tvär vinkel med den påföljden att ett ekipage gick rakt fram in i skogen med ett brak.

Det blev förstas stopp direkt. Först efter en del förbannelser kunde hund, pulka och förare komma till rätta i spåret och färden kunde fortsätta lite lugnare efter att den första rusningen och iver lagt sig något. Hundarna testades på olika sätt för att få fram egenskaper, som gjorde dem lämpade för fortsatt verksamhet i praktiken.

Bland annat så lät man en stor hink rulla utför en hög trappa, just då hunden passerade. Det visade sig nu att en del hundar blev mycket rädda och vågade sig inte fram för att se efter vad som hände, under det att andra hundar blev nyfikna och kom försiktigt fram, nosande och undersökte, vad som hänt. Vi badade hundarna vid sommarkursen. En av hundarna var långhårig och kom efter badet rusande fram till husse och skakade av sig vattnet så det stod som en sky runt båda. Vi hade senare även tillämpningsövningar uppe i fjälltrakterna.

Forts. Sid 22.

Gulf Idre

FULLSERVICEMACKEN!
Här tankar både bil- och
passagerare energi.

Vi har fullserviceverkstad, däckverkstad, släpvagnsuthyrning

Biltillbehör. Bildelar ordnar vi på i regel en dags leverans tid.

**Drivmedel, livsmedel, smörgåsar,
korvmenyer, videdouthyrning mm.**

Hyr bil hos oss

Tag tåg och buss till upp till Idre.
Bilen står här och väntar på dig.
Tryggt, enkelt och säkert.

ÖPPETTIDER
Vardagar 7 - 21
Lör, sön 8 - 21

IDRE
petroleum
Välkommen till Gulf Idre

Macken mitt i byn

Byvägen 24 • 790 91 Idre • Tel. 0253-20112

MILJÖSMART!

Forts. Bengt Edgren

En ljus idé...

Mitt i vintern vid ett tillfälle under kriget i Norge ringde landsfiskal Isaksson och berättade att man i Särna sett ljussignaler från Städdjans topp. Det var på kvällen. Det var mycket snö den här vintern. Just då råkade en statspolis befinna sig hos oss. Jag fick denne med mig och vi drog iväg till Grängesåsvallen och fortsatte så vidare mot Städdjan. Vi arbetade oss upp för sluttningen i den djupa snön och kunde konstatera att det inte fanns några spår efter människor där intill fjälltoppen.

Det visade sig senare att den som observerat ljusblinkningarna sett en stjärna. Så var det med den signalet och räddningsaktionen.

Stora sjöslaget på Flickersjön

Bråk om fiske i Flickersjön hade pågått en tid. Kulmen nåddes och ett formligt sjöslag uppstod vid ett tillfälle. Flera båtar med arga karlar drabbade samman och slogs med åror, öskar m m. Någon föll i vattnet och det blev allmänt tumult. Men så var det någon som ropade, att "dom filmar!". Plötsligt var osämjan borta och det hela dog ut och man rodde hem. Vid en uppmärksam rättegång så lämnades så många motstridiga uppgifter om bråket att ingen kunde dömas.

Örnen har landat.

Vid ett tillfälle befann jag mig vid sjön Hävlingen tillsammans med polis-

mästaren Bo Sjöberg och polisinspektören Olle Wallin i Mora på en fisketur. Vi rastade vid Särnsjöbäcken. Plötsligt kom en örn flygande och slog ner på en sten femton meter från oss. Den syntes helt orädd och jag gick fram till örnen, som satt kvar, fast jag befann mig bara ett par meter ifrån fågeln. Jag erbjöd örnen en korvbit, men det var tydligen inget som lockade. Då gick även Wallin fram till örnen, som inte visade någon som helst rädsla.

Wallin var iklädd en skinnjacka. Det var tydligen något som örnen gillade. Nu kom även polismästaren gående upp för slänten. Örnen lyfte och flög rakt emot polismästaren, som skräckslagen vände nedåt igen. Örnen landade för ett kort ögonblick på polismästarens axlar. Örnen hoppade så att säga bock på polismästarens axlar, försvann sedan bland björkarna.

Vi fiskade sedan någon timme i bäcken. Jag återvände till platsen där vi först såg örnen och vi hade våra ryggsäckar. Jag började rensa den fisk jag fått och plötsligt kom örnen flaxande på marken rakt emot mig. Jag skyndade mig att kasta fiskrensset i riktning mot örnen, som den glupskt började sluka. Örnen fick sedan även ett par hela fiskar och verkade sedan nöjd.

Örnen var inte det minsta rädd för oss. Den flög så vidare och satte sig i toppen av ett torrträd där den satt så länge vi var inom synhåll. Jag hade hört talas om att en norrmann som för inte så länge sedan släppt ut två örnar i trakten av Grövelsjön.

Dessa örnar lär ha varit helt orädda och tama.

Fåglarna hade iakttagits en tid vid Grövelsjön. Och vid ett tillfälle hade en fjällvandrande kvinna skadats av en örn, som kommit och försökt landa på hennes axel.

Tydligen hade klorna skadat henne på halsen och i ansiktet. Detta hade anmälts, och länsstyrelsen ansett det vara befogat att försöka avliva örnen.

Tillsyningsmannen vid Hävlingen fick i uppdrag att skjuta den, vilket även lyckades. Litet tragiskt att den örnen skulle få dö för sin bekantskap med åtminstone tidigare vänliga människor.

En viktig insats för kung och fosterland!

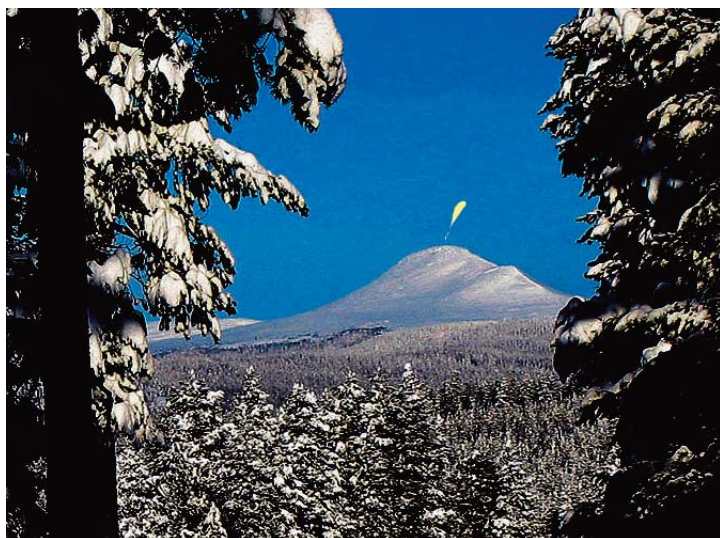
År 1953 var vår dåvarande kung, Gustaf Adolf, på Eriksgrata i Dalarna. Han hade uttryckt en önskan att få besöka Idre. Kungaföljet som åkte tåg till Särna, reste sedan vidare till Idre.

Mottagning skedde vid kyrkan, där vår kyrkoherde Kjellgren framförde ett fint tal till majestätet. Denne yttrade några fina ord om Idrebygden och om folket som bodde där. För min del var uppgiften att se till att inget oförutsett hände.

Jag skulle t ex se till att vår småskollärarinna inte fick kontakt med kungen.

Ett sådant sammanträffande skulle fördröja tidsplanen för besöket. Småskollärarinnan var en sällsynt språkssam dam.

Forts. sid. 24

Städdjan i skymning (montage) sedd från Kringelfjorden

Foto: H. Forsslund

STEFAN WALL ÅKERI AB

**GRUS, GÅRDSGRUS, SAND
- direkt till din tomt eller bygge.
CHAKTNING • GRÄVNING
PLANERING • SNÖRÖJNING
SKOTERUTHYRNING, FÖRSÄLJNING**

GUIDADE SKOTERTURER

HYR SKOTER och kör själv eller HÄNG MED PÅ SKOTERSAFARI

UTHYRNING: skotrar, pulkor, källar, kläder och vedeldad pool.
SERVICE OCH FÖRSÄLJNING: skotrar - Yamaha, nytt & begagnat.

Tel. 0253-310 77 • Mobil. 073-08 55 602 • hem.passagen.se/skoterturer

Med 1002 meter över havet är Fjätervålen toppen bland Idrefjällens skidanläggningar. 18 breda, välpistade nedfarter och 317 meters fallhöjd väntar!

Värdshuset i backen

Dagens Lunch, À la carte och gofika varje dag. Efter ski framför brasan och temakvällar. Värmestuga för medhavd matsäck

Fjätervålens Skidakademi

Hjälper dig att finslipa tekniken eller lära något nytt, i backen som i längdspåret.

Fjätervålens Sportservice

Skiduthyrning, butik och verkstad. Här hittar du den bästa utrustningen att hyra eller köpa. Vi fixar gärna din gamla utrustning till bästa möjliga i vår verkstad. -Gratis skidtest måndag em.

Fjätervålens Närlivs

Allt för middagen, lokala godsaker och souvenirer!

Fjätervålen
-toppen i Idrefjällen!

Säsongen 15/16 håller anläggningen öpet 19 dec-10 april
Välkommen! tfn 0253-211 40 www.fjatervalen.se

Idre Fjäll är den i särklass största magneten när det gäller utförsåkning i området. Men för den som vill ha lite mer vildmark och lite längre backar så ligger Fjätervällden bara ca mil bort. Bild: Idre Fjäll

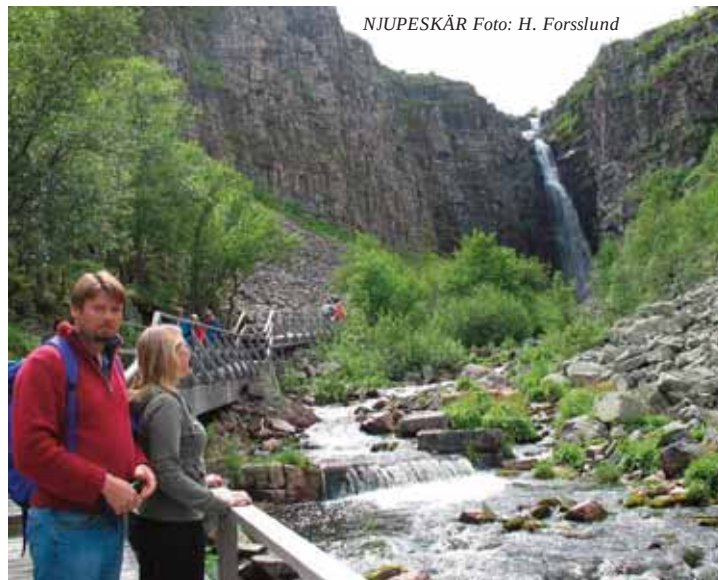
Ett populärt turistmål växer fram

Under ett 10-tal år var jag ordförande i Idre byggnadsnämnd. Det var en hel del att syssla med i nämnden. Jag var på en kurs i byggnadsnämndsfrågor i Sigtuna och blev väl insatt i arbetet. Nu började turisterna komma. I nämnden satt även lantmätaren från Älvdalen och det var ett gott stöd. Efterfrågan på tomter ökade och frågan om byggnadsplaner togs upp.

Den första planen gjordes av lantmätaren uppe vid Gammelsättervallen, där tomter började säljas av markägarna till ett pris av 3 kronor och 50 öre. Några förutseende köpte genast. Även Grövelsjöområdet hade stor efterfrågan på tomter.

Därför gjordes först en stor översiktsplan i området av länssarkitekten och även byggnadsplaner. Detta skedde i början av 1960-talet. Vid den tiden så började malmen i vassbogravan att sina. Den lades ner och ett 60-tal människor blev utan jobb. Vassbogravan var i drift från 1960 till 1982. Här bröts man främst zink och bly. Sammanlagt 4,87 miljoner ton malm bröts och ett stort antal arbetstillfällen skapades.

Mellan 2010 och 2011 utförde Nordic Mines nya provtagningar som preliminärt indikerade betydande mineraliseringar av bly och silver. Ingen ny malmbrytning är för dock närvarande planerad.

NJUPESKÅR Foto: H. Forsslund

Nedläggningen av Vassbogravan var bekymmersam i synnerhet som Domänverket började minska antalet skogsarbetare. Som ordförande i byggnadsnämnden blev jag med i en kommitté, bestående av representanter från Domänverket, från Korsnäs bolag, från socknarna Transtrand, Särna och Idre jämte lantmätare från närområdet. Kommittén leddes av överjägmästaren Fredrik Ebeling från Falun.

Meningen var att utarbeta förslag om hur fjällområdena skulle utnyttjas.

Det gällde då lämpliga områden för skogsavverkning och för fritidsändamål och naturreservat. Det hölls en mängd sammanträden och exkursioner i området. Till sist fattades beslut om markanvändningen. Det skulle bildas rätt stora reservat både kring Städdjan-Nipfjället och Långfjället samt Fulufjället.

Att göra reservat av Fulufjället föll inte i god jord hos sarnaborna, som protesterade vilt

och talade om stora, svarta sorgkanter kring fjället. Samtidigt erbjöd Domänverket sig att avstå från något lämpligt område för kommunernas fritidsintressen. Särna skulle få mark av Korsnäs vid Gördalen i en fjällslutning.

För Idres del erbjöd jägmästaren Bertil Larsson ett område vid vägen mot Sörvattnet norr om Fjätrevallens by. Ett visserligen fint område, men som jag var skeptisk mot. Jag föreslog därför, att marken borde ligga i närheten av Idre och då i Städdjan-Nipfjällsområdet.

På detta nappade överjägmästarens och förklarade, att ett lämpligt ställe för ändamålet skulle kunna överlåtas till Idre socken. Jag sände en redogörelse till de styrande i Idre och de nappade på erbjudandet. Men det skulle utredas ytterligare.

Efter ett par år var det emellertid klart att Grängesåsvålen var lämpligast. Jag och jägmästaren fick i uppdrag att markera området i naturen.

Detta var början till Idrefjäll.

Om Idrefjäll kan sägas att det blev en satsning som gick hem med dun-der och brak.

Tillkomsten skedde helt i rättan tid, men många idrebor var helt emot och kallade utbyggnaden för "kommunalt vansinne". Utförsåkning var i ropet genom Ingemar Stenmarks stora skidframgångar och det blev ingen kostnad för Idre kommun, utan medel inflöt från AMS och senare även genom Länssparbanken.

En byggnadsplan upprättades och utökades undan för undan.

En mindre kaffestuga tillkom först tillsammans med en slalombacke med lift. Folk strömmade till och pengar flöt in. Dessa pengar satsades på utbyggnad undan för undan. Fjället är i dag utbyggt med många liftar och nedfarter. Ett mycket stort antal stugor finns i dag, och även restaurang- och aktivitetsutbudet är betydande.

Jag blev invald i Idre Fjälls styrelse och slutade inte förrän efter 20 år. Det var en trevlig och inte minst en spännande tid att se denna stora anläggning komma till och växa snabbt. Kronojägaren Eric Hjelm var ordförande under min tid i styrelsen. Personalen subventionerades resor till Medelhavet och jag blev med ett 10-tal gånger. Dessutom besöktes olika liknande fjällanläggningar ute i landet.

Utan Idrefjäll skulle Idre i dag inte vara den blomstrande bygd som det är. Så det kommunala vansinnet var icke så tokgit!

Vår nuvarande kung, Carl Gustav, har besökt Idre vid flera tillfällen. Bl.a. under Idrefjälls uppbyggnad och då i sällskap med arbetsmarknadsstyrelsens chef Olsson.

En annan gång kom kungen i helikopter för att bevista samernas landsmöte.

Bengt Edgren
Fd. Polis i Idre

SPORTSHOP • SKIDOR • SKIDUTHYRNING • BOENDE

Allt för en lyckad vinterupplevelse!

Öppet alla dagar 9-18 • Centralt i Idre by

- Idres mest prisvärda familjepaket

Skiduthyrning & shop
Kunnig personal guidar dig rätt bland marknadens främsta varumärken och modeller av skidor, pjåxor, skidkläder och andra tillbehör.

Längd • Tur
Här kan du både köpa och hyra allt för din längdupplevelse.

Vandrarhems-boende
Bästa tänkbara läge centralt i Idre by.
Pris från **100:-/pers/dygn** i 4-bäddrum.
Stugboendes Vi erbjuder även stugboende i samarbete med AB Idre Arnes.

SÄTTILA
Mossa, Heston 399:-

Googlex
trän 399:-

HEAD
Agent Black 995:-

NYHET!
Känn dig trygg i backen, lyrryggskydd!

VÅRA VARUMÄRKEN:
MADSHUS • ALPINA • ELAN • DYNASTAR • HEAD • HESTRA KOMBI • ROSSIGNOL • FISCHER • LANGE • BJÖRN DÄHLJE • FJÄLLRÄVEN • BULA • SÄTTILA

Tel 0253-203 08 • www.idrefjallenssport.se

Förenings- nyheterna

Samfällighetsförening

Särna-Idre

Ordföranden har ordet...

Tiden går fort när man har roligt, sägs det!

Jag måste ha haft väldigt roligt denna sommar, för det känns som det var alldeles nyss jag satt och skrev på förra vinternumrets föreningssidor!

Fast man har haft en riktigt trevlig Kringelfjordssommar så uppfattar jag, och många med mig den gångna sommaren som ovanligt regnig och kall!

Fel, säger SMHI sommaren 2015 var en normal svensk sommar.

Endera har vi varit bortskämda med några varma soliga somrar, eller är det minnet som sviker?

Troligen det senare!

En trist nyhet

Trots allt trevligt som hänt i Kringelfjorden denna sommar så måste jag tyvärr meddela att vår styrelseledamot och förra ordförande Rolf Lindberg oväntat avled någon vecka innan årsmötet.

Rolf har varit styrelseledamot i princip från starten 1983 och sedermera ordförande under en lång räkka av år.

Rolfs kunskande och de erfarenheter gällande föreningens verksamhet han samlat på sig har varit ovärderliga.

Rolf har sett till att föreningen haft ett bra förhållande med kommunen och våra leverantörer.

För att citera ett gammalt ordspråk. "Han har kunnat tala med bönder på bönders vis, och med de lärde, om inte på latin så "byråkratsvenska".

Rolf Lindberg

ÅRSMÖTET

På årsmötet, som dessutom var ett trevligt möte med många deltagare, blev det i år en del mindre ändringar i styrelse och suppleanter.

Den kanske mest betydande ändringen var att Per Virdesten avgick efter en minst sagt lång och trogen tjänstgöring inom styrelsen.

Per har liksom Rolf varit med sedan starten på 80-talet.

Per Virdesten

Utan Per Virdestens kunskande som jurist vet jag inte hur vi skulle klarat alla svårigheter med ett antal byggherrars konkurser förutom Rolf Klangs, och nu de senaste årens turer med ägarna av de obebyggda tomtarna i Stugbyn.

Pers insats för att klara ut det juridiska kan inte nog uppskattas.

Men föreningen behöver inte sakna juridiskt kunskande i framtiden heller. Uno Jakobsson som gemensamt med Per arbetat med föreningens juridiska frågor valdes på årsmötet in som styrelseledamot. Vi har alltså fått en god ersättare för Per Virdesten, en ersättare som är väl insatt i föreningens affärer.

Uno Jakobsson
tar över efter
Per

Ett av de mer betydelsefulla besluten som togs på årsstämman var nog det att Samfällighetsföreningen skall lägga ut skötsel av den gemensamägda skog- och parkmarken på entreprenad till Kringelfjordens Skid- & Friluftsförening.

På detta sätt kommer nu Skid- & Friluftsföreningen inte bara ansvara för skidspår/vandringsleder, rastplat-

ser och övrigt som hör till våra friluft- och fritidsaktiviteter. Utan nu även förvalta vår gemensamägda mark i samråd med Samfällighetsföreningen, som i sin tur kan koncentrera sig på skötsel och drift av vägar och VA-anläggningar. (Samfällighetens styrelse har två representanter i Skid- & Friluftsföreningens styrelse).

Ett stort åtagande för Skid- & Friluftsföreningen.

Både när det gäller ansvar och arbetsmässigt. Det är viktigt att alla stöttar Skid- & Friluftsföreningen i deras arbete genom att vara betalande medlemmar. (Allt arbete som Skid- & Friluft utför är ideellt och utförs helt utan ekonomisk ersättning).

Var hittar du stämmoprotokoll etc?

Stämmoprotokoll, budget, utgifts- och inkomststat, debiteringslängder finns att hämta under "medlemssidor" på vår hemsida.

Frågor gällande Kringelfjorden och vår verksamhet...

De kan du ställa till föreningen via "kontakt" på vår hemsida: www.kringelfjordens-stugby.se

GEMENSAMHETSANLÄGGNINGARNA

VA-SYSTEMET

Va-systemet fungerar med utmärkt godkänt enligt miljökontoret i Älvdalen. Vi har åtgärdat några läckage på avstängningskranar och tyvärr tror vi att fler läckage är att vänta, åtminstone inom stugbyn.

VÄGAR/SNÖRÖJNING

Under sommaren har en del grus körts ut på Dalälvsvägen, Fiskartorpssvägen, Näverbäcksvägen, Brasuddsvägen och vägen till reningsverket. En del sk. "potthål" har fyllts igen på Kringelfjordsvägen. Det har varit mycket tung trafik på vägen och lagningarna stoppar inte riktigt för det. Vi får försöka ha lite koll.

Vi har samma snöröjare som i fjol (PeRo Särna). Om du har synpunkter på snöröjningen och vägar kontaktar du mig, Kurt Pettersson på tel. 070-601 90 24

Vad som hänt inom vårt område sen sist, och lite om vad som kommer skall, redogör Hans för under rubriken Skid- & Friluftsföreningen.

Med önsknings om tidig snö så vi får njuta av en minst lika fin vintersäsong som föregående.

Kurt Pettersson
Ordförande

Skid- & Friluftsförening

Skid- & Friluftsföreningen har nu haft sitt första verksamhetsår och sin första riktiga årsstämma, (förra årets får man väl se som mera ett bildande av föreningen).

41 st deltagare kom till mötet och ett tjugotal hjälpte även till på arbetsdagen/dagarna. Själv var jag inte riktigt "fit for fight" då jag var sjuk och hade svår värk emellanåt. Jag försökte ändå delta så gott jag kunde, både på mötet och arbetsdagarna.

Tack alla ni som var med och jobbade på arbetsdagen/dagarna.

Jag vill speciellt tacka Mats Bergkvist Näverbäcksvägen 45. Mats ställde upp med sin 8 tons grävmaskin och plockade bort stenar och stubbar i pulkabacken och efter skidspåret. Det var en fröjd att se på när Mats plockade stubbar med grävmaskinen. Grepp tag i stubben, lyfte lätt rakt upp med rötter och allt, skakade lite med grävarmen och all lös pinnmöll tillbaka i hålet. Snyggt och prydligt, lätt att jämna till! Tack Mats, en betydelsefull insats som inte minst barnen kommer att ha nytta av.

Mats
(Solby Maskin AB)

Naturligtvis skall vi ge all heder åt alla de andra medlemmarna som jobbade de här dagarna.

Ett flertal av våra tyska medlemmar var på plats och var bland de hårdast jobbande. Fantastiskt bra jobbat av alla och humöret verkade vara på topp, eller som Paul Haberman på Fiskartorpssvägen sa; *Det var länge sedan jag hade så här kul!*

Galanta och glada damer på återtag från höststädning av återvinningscentralen. Nya timmervagnen med flakinsats kom till användning redan första dagen. Tobbe Stridh lånade ut sin fyrhjuling som dragfordon. (Föreningen har ingen ännu).

ÖKAT ANSVAR

Som Kurt berättade så har Skid- & Friluft fått ett utökat ansvar och nu skall ansvara för allt som ligger utanför skötsel och drift av vägar och VA-anläggningar.

Det ger oss mycket ansvar och extra arbete, framför allt för oss i styrelsen. Men det ger även föreningen betydligt större möjligheter att arbeta för det vi brinner för:

Utveckla Kringelfjordens fritidsmöjligheter i närområdet för alla typer av aktiviteter - för alla åldrar.

(även om skidåkning ligger oss varmast om hjärtat) samt skapa en fritidsby som låter höra om sig, och blir känd för sina enastående vackra omgivelningar och fritidsmöjligheter.

1

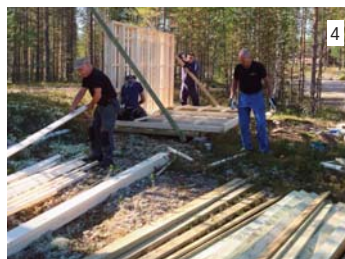

2

Bild 1: Slogbodrenovering Brasudden. Bild 2: Desamma vid Rödningtjärn. Bild 3: Jättékåtan med ny bädd och ramp. Bild 4: Vedbodbygget vid Brasudden

3

4

Exempel på vad som åstadkommits under det första verksamhetsåret:

Skidspår och vandringsleder i varierande längd med hög kvalitet. Under sommaren och hösten har skidspår ytterligare rensats från träd, ris, stubbar och rötter, snöstaket för att förhindra snöbrist har inköps, spårskyltningen i skidspår uppdaterats och sommarleder märkts ut, (skoterleder planeras till vintern), pistmaskinsgaraget har färdigmålats, ny spårcentralstavla uppsatt, rensning av pulkabacken från träd och stubbar och uppgraderat den samma till pulka/snowboardbacke, nya eldstäder och bänkar vid slogbod har byggts, jättetältkåta för sittplats för 40-personer har kommit på plats och kompletterats med ett yttre trädäck och duken impregnerats, vedbod för ved till slogbod och kåtan har byggts ute vid brasudden. Brasuddsparken har även rensats från sly och träd samt strandlinjen fyllts ut, etc.

En uppvärmd "Bajamaja" med tvättmöjligheter kommer förhoppningsvis att finnas i anslutning till spårcentralen till skidsäsongens början. Informationskiosken har fått belysning och även bokhyllor där du kan låna/byta böcker.

Vi har inköpt en timmervagn med lastflak som möjliggör att förutom att köra fram timmer, även kunna användas för att bl.a. kunna köra fyllningsmassor till skidspår, köra bort ris, köra ut ved till slogbod, utrustning till arbetsplatser etc. (Se ovan tv.)

Detta är vad jag kommer ihåg vid skrivandets stund. (Har säkert glömt något.)

"KUL I PÅSK!"

Till påsk hoppas vi kunna återupprepa förra påskens succé med "Kul i Påsk!" som gick av stapeln på påskaftonen.

Över tre hundra personer besökte då Brasuddsparken för några härligt roliga timmar för hela familjen förra påsken.

Tävlingspriser-lotterivinster-innehåll påsar fiskdamm önskas.

Har du något som du kan skänka till "Kul i Påsk" aktiviteterna så blir vi jättegglade. Allt från småsaker och presentreklam att stoppa i fiskdammspåsarna till lotterivinster och tävlingspriser till både vuxna och barn.

Vi vill att så många som möjligt skall vinna något och få priser denna glädjens fest för hela familjen!

Skicka dina bidrag till: Hans Forsslund, Klockvägen 4, 135 55 Tyresö. Eller lämna till Göran Edlund, Fiskartorpssvägen 42, Kringelfjorden. Ring gärna Göran innan på: 070-595 09 14 eller mejla på: goranedlund36@gmail.com

Har du frågor eller vill diskutera något angående detta så hör gärna av dig till mig (Hans) på: Tel. 070-683 78 44. Mejl: info.skidofriluft@kringelfjordens-stugby.se

DONATION

Föreningen har fått en donation på 10 000 kr av en stugägare. Något vi är jättegglade för. Pengar som använts till att möjliggöra inköpet av timmervagnen. Ja, det händer och görs otroligt mycket i Kringelfjorden! Och allt arbete sker på frivillig väg utan ersättning.

Ditt medlemskap är viktigt!

Fler medlemmar gör föreningen starkare och ger oss större möjligheter att tillsammans utveckla området i framtiden.

- Vad kostar det?

På årsstämman den 12/9 2015 beslutades att inträdesavgiften fortsättningsvis ska vara 1 000 kr, vilket även är medlemsavgiften det första året. För redan befintliga medlemmar är medlemsavgiften 500 kronor. OBS! Avgiften gäller för hela din familj, uppresta vänner och hyresgäster.

- Hur gör jag för betala min medlemsavgift?

Betala in medlemsavgiften på Kringelfjordens Skid- & Friluftsförenings bankgiro: 579-5109.

OBS Skriv namn och hemadress på inbetalningen!!

NYÅRSBRASAN

Nyårsbrasa blir det naturligtvis även i år. Skid- & Friluft bjuder på glögg och korvgrillning kl. 17.00 på nyårsafton ute på brasudden. Ta gärna med några "försöksraketer", men tänk på säkerheten när du avfyrrar dessa. Förutom stora brasan tänds vi eld vid slogboden och i tältkåtan. Ansvariga för brasa och fika/korvgrillning är som vanligt Paul Haberman & Christer Mohlin.

TREVLIG VINTER I BÄCKAR OCH SPÅR

- önskar Hans, och styrelsen dej och de dina.

Besök gärna vår hemsida för fortlöpande information

www.kringelfjordens-stugby.se

elkedjan®

I våra varuhus hittar Du allt från grund till skorsten!

ALLTID BRA ERBJUDANDEN!

BYGGMATERIAL • FÄRG
KAMIN • KÖK • BADRUM
FÖNSTER • DÖRRAR • KYL
SPIS • DISK • TVÄTT • TORK
FRYS • VÄRMEPUMP

ALLT FÖR KÖKET
OCH TVÄTTSTUGAN

Vi hjälper dig
hitta rätt produkter
som ger dig rent hus,
rena kläder och ett
trivsamt hem!

FÄRG FRÅN NORDSJÖ!

Idre BYGG & JÄRN

TEL 010-471 96 00 • ÖPPET Måndag-fredag kl 7-17, Lördag kl 9.30-13

När du handlar hos oss får du alltid låna släpvagn gratis.

**Yamaha
SR Viper
M-TX 141 SE
2016**

Fyndhörna med
upp till 70%
rabatt!

**Nytt och
begagnat**

**Fiskeskotrar
till kanonpriser!**

**Snöslungor Husqvarna och
Yamaha från 12 600:-**

Snöskotrar, fyrhjulingar, båtar,
båtmotorer, släpvagnar, röjsågar,
motorsågar, snöslungor,
gräsklippare och tillbehör.
Verkstad för service och
rep. av våra produkter.

Stort utbud av kläder
och hjälmar från
EXR RACING.

VÄLKOMMEN!

Mån-Fre 8-17 (lunch 12-13)
Dec-Påsk även lördagar 9-13

Gör som Idre Fjäll - välj Yamaha från ABRIS!

ÖPPETTIDER:
Mån-fre 08-17
Lunch 12-13

ABRIS SJÖ & SNÖ
Since 1981

■ MORA 0250-59 35 00 LEKSAND 0247-346 32 SÄRNA 0253-100 10 ■